

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Zduńskiej Woli

I N F O R M A C J A

**PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA
SANITARNEGO W ZDUŃSKIEJ WOLI O STANIE
BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
ZDUŃSKOWOLSKIEGO
W ROKU 2021**

Zduńska Wola, kwiecień 2022 rok

SPIS TREŚCI

1. OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU ZDUNSKOWOLSKIEGO W ROKU 2021	Str. 3
2. OCENA SANITARNA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO ŻYWIENIOWYCH	Str. 4-32
3. OCENA SANITARNA W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII	Str. 33-43
4. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENA KOMUNALNEJ	Str. 44-49
5. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY	Str. 50-54
6. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI I MŁODZIEŻY	Str. 55-65
7. OCENA W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO	Str. 66-67
8. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA	Str. 68-73

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zduńskiej Woli w 2021 roku prowadziła nadzór sanitarno-epidemiologiczny w zakresie działalności kontrolnej i laboratoryjnej przez następujące komórki organizacyjne:

- **bezpieczeństwa żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,**
- **epidemiologię,**
- **higienę komunalną,**
- **higienę pracy,**
- **higienę dzieci i młodzieży,**
- **zapobiegawczy nadzór sanitarny,**
- **oświatę zdrowotną i promocję zdrowia.**

Podjęte działania zmierzały do zapewnienia właściwego bezpieczeństwa sanitarnego na terenie powiatu zduńskowolskiego głównie w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w związku z wprowadzonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto prowadzono działania w zakresie bezpieczeństwa żywności żywienia i produktów kosmetycznych, higieny środowiska, higieny pracy na stanowiskach pracy w zakładach pracy, higieny procesów nauczania, wychowania, wypoczynku i rekreacji, higieniczno-sanitarnym jakim powinien odpowiadać sprzęt i pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W celu zapewnienia właściwego stanu sanitarnego w 1362 (1349 w 2020r.) obiektach znajdujących się na nadzorowanym terenie przeprowadzono 17278 (11801 w 2020 r.) kontroli sanitarnych w tym 15326 wywiadów epidemiologicznych. Wydano 763 decyzje administracyjne (6523 w 2020r.) w tym decyzji płatniczych 61 (73 w roku 2020), nałożono za uchybienia higieniczno-zdrowotne 5 mandatów karnych na kwotę 1300 złotych (w 2020 r. 3 na kwotę 1700 zł), wydano 9 postanowień, 230 opinii sanitarnych, nie kierowano wniosków o ukaranie. Zbadano 105 stanowisk pracy ucznia /dziecka. W laboratorium wykonano 1595 badań próbek wody oraz pomiarów związanych ze środowiskiem pracy.

- w zakresie nadzoru bezpieczeństwa żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

II. CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA.

W roku 2021 pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu zduńskowolskiego znajdowało się 658 obiektów, skontrolowano 290, zatwierdzono 53, przeprowadzono ogółem 480 kontroli sanitarnych. Na podstawie arkusza oceny zakładu oceniono 185 zakładów (kategorii niskiego ryzyka - 24, kategorii średniego ryzyka - 147, kategorii wysokiego ryzyka - 14). Decyzji administracyjnych nie wydawano (w tym decyzji unieruchomienia/przerwania działalności całego lub części zakładu oraz zakazu wprowadzania produktu do obrotu). Nałożono 3 mandaty karne na sumę 1100 zł. Wniosków do sądów, zawiadomień do Prokuratury oraz wniosków do ŁPWIS nie kierowano.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW WYRAŻONY W % OBIEKTÓW NIEZGODNYCH Z WYMAGANIAMI

Lp.	Grupy obiektów	% obiektów niezgodnych z wymaganiami 2021 r.	% obiektów niezgodnych z wymaganiami 2020 r.
1.	Wytwórnice lodów	0	0
2.	Automaty do lodów	0	0
3.	Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	0	0
4.	Piekarnie	0	0
5.	Ciastkarnie	0	0
6.	Przetwórnice owocowo-warzywne i grzybowe	0	0
7.	Browary i słodownie	0	0
8.	Wytwórnice napojów bezalkoholowych i rozlewni piwa	0	0
9.	Wytwórnice naturalnych wód mineralnych, naturalnych wód źródłanych i stołowych	0	0
10.	Zakłady garmazeryjne	0	0
11.	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	0	0
12.	Wytwórnice makaronów	0	0
13.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	0	0
14.	Wytwórnice koncentratów spożywczych	0	0
15.	Wytwórnice octu, majonezu i musztardy	0	0
16.	Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	0	0
17.	Wytwórnice suplementów diety	0	0
18.	Wytwórnice środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	0	0
19.	Wytwórnice substancji dodatkowych	0	0
20.	Cukrownie	0	0
21.	Inne wytwórnice żywności	0	0
22.	Sklepy spożywcze	0	5,3
23.	Kioski spożywcze	0	0
24.	Magazyny hurtowe	0	0
25.	Obiekty ruchome i tymczasowe	0	0
26.	Środki transportu	0	0
27.	Inne obiekty obrotu żywnością	0	0
28.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	0	0
28a	Zakłady małej gastronomii	0	0
29.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	0	0

WYTWÓRNIE LODÓW

W roku 2021 zarejestrowano 5, skontrolowano 5, zatwierdzono 0, na podstawie arkusza oceny zakładu oceniono 5 (kategorii wysokiego ryzyka). Przeprowadzono 6 kontroli. W trakcie kontroli zwracano uwagę na prawidłowość procesów technologicznych, stosowanie substancji dodatkowych, mycie i dezynfekcję jaj, procesy mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego, sposób przyjęcia surowców i substancji dodatkowych, dokumentację na środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, znakowanie i transport wyrobów gotowych. Podczas kontroli dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu termometrów wzorcowanych zewnątrz, zwracano również uwagę na funkcjonowanie systemu traceability, prowadzenie w sposób prawidłowy kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów). Zakłady te wdrożyły i przestrzegają zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Wytwórnie lodów mają opracowane i wdrożone procedury zabezpieczenia i wycofywania z obrotu partii żywności nie odpowiadającej wymaganiom jakości zdrowotnej.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano 5 próbek do badań laboratoryjnych w kierunku określenia parametrów mikrobiologicznych. Próbek nie kwestionowano. Nie stosowano karania mandatowego. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

AUTOMATY DO LODÓW

W roku 2021 zarejestrowano 2, skontrolowano 2, zatwierdzono 1, na podstawie arkusza oceny zakładu oceniono 1 (kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 2 kontrole. W trakcie przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość i sposób przyjęcia surowców, procesy przygotowywania i przechowywania mieszanek lodowych, prawidłowość sprzedaży lodów, procesy mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, prowadzenie w sposób prawidłowy kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów) oraz stan zdrowia zatrudnionego personelu.

W zakładach tych wdrożone zostały zasady GHP i GMP oraz system HACCP.

Decyzji administracyjnych nie wydawano. Nie stosowano karania mandatowego. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowa

WYTWÓRNIE TŁUSZCZÓW ROŚLINNYCH I MIESZANIN TŁUSZCZÓW ZWIERZĘCYCH

W roku 2021 zarejestrowano 1, jest to zakład tłoczenia oleju na zimno, którego nie skontrolowano.

PIEKARNIE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 8 zakładów, skontrolowano 8, zatwierdzono 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 8 (4 kategorii niskiego ryzyka, 1 kategorii średniego ryzyka, 3 kategorii wysokiego ryzyka). W piekarniach przeprowadzono 10 kontroli. W trakcie kontroli zwracano szczególną uwagę na: właściwą jakość zdrowotną surowców, substancji dodatkowych i wyrobów gotowych, ich przechowywanie, prawidłowość procesów technologicznych, mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego, warunków przyjęcia surowców do produkcji, znakowanie i transport wyrobów gotowych wdrażanie i przestrzeganie zasad GHP i GMP, w zakładach oceniano również funkcjonowanie systemu HACCP, traceability oraz prawidłowe prowadzenie kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów). Poprawa stanu sanitarnego w tych obiektach nastąpiła w związku z koniecznością wdrożenia systemu HACCP co wymusiło na przedsiębiorcach modernizację zakładów i urządzeń. We wszystkich obiektach został wdrożony system HACCP. Kontrola wewnętrzna, monitorowanie punktów kontrolnych oraz krytycznych, stosowanie wdrożonych zasad przyczynia się do poprawy warunków produkcji i bezpieczeństwa żywności.

Decyzji administracyjnych nie wydawano, nie nakładano mandatów karnych. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych, próbki nie kwestionowano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

CIASTKARNIE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 8 zakładów, skontrolowano 7, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 7 (1 kategorii niskiego ryzyka, 2 kategorii średniego ryzyka, 4 kategorii wysokiego ryzyka). Przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. Podczas kontroli zwracano uwagę na właściwą jakość zdrowotną surowców, substancji dodatkowych i wyrobów gotowych, ich prawidłowe przechowywanie i znakowanie. Prawidłowość procesów technologicznych, zabiegów mycia i dezynfekcji jaj, procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego, przyjęcia surowców i substancji

dotychczasowych oraz prawidłową dokumentację na środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, transport wyrobów gotowych, wdrażanie i przestrzeganie zasad GHP, GMP, prowadzenie kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów), procedury zabezpieczenia i wycofywania z obrotu partii żywności nie odpowiadającej wymaganiom jakości zdrowotnej, a także funkcjonowanie systemu traceability. Podczas kontroli pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli dokonywali weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu wzorcowanych zewnętrznie termometrów stanowiących wyposażenie pracownika. W ciastkarniach kremy do produkcji ciast kremowych przygotowywane są bez dodatku jaj. W ciastkarniach zostały wdrożone zasady GHP, GMP oraz system HACCP. Stan sanitarny w tej grupie zakładów ulega systematycznej poprawie z uwagi na przestrzeganie wdrożonych instrukcji i procedur w zakresie GHP, GMP, HACCP oraz bieżącej kontroli wewnętrznej w zakładach.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych, mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano do badań 15 próbek w kierunku badań mikrobiologicznych, których nie kwestionowano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

PRZETWÓRNIE OWOCOWO-WARZYWNE I GRZYBOWE

W roku 2021 zarejestrowano 3, skontrolowano 3, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 3 (kategorii niskiego ryzyka), przeprowadzono 30 kontroli. W zakładach podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowość procesów technologicznych, prawidłowość przechowywania surowców i wyrobów gotowych, prawidłowość stosowania substancji dodatkowych, znakowania wyrobów gotowych, prawidłowość prowadzenia kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów).

W zakładach zostały opracowane i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Do badań laboratoryjnych pobrano 2 próbki, których nie kwestionowano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

BROWARY I SŁODOWNIE

W 2021 roku zarejestrowano 1 browar, skontrolowano 1, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii niskiego ryzyka), przeprowadzono 2 kontrole.

W zakładzie podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na prawidłowość procesów technologicznych, prawidłowość przechowywania surowców i wyrobów gotowych, znakowania wyrobów gotowych, prawidłowość prowadzenia kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładu). W zakładzie opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Decyzji administracyjnych nie wydawano. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek żywności do badań laboratoryjnych nie pobierano, pobrano 1 próbkę wyrobu do kontaktu z żywnością, której nie kwestionowano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

ZAKŁADY GARMAŻERYJNE

W roku 2021 zarejestrowano 3, skontrolowano 3, zatwierdzono 0, oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu 3 (1 kategorii średniego ryzyka, 2 kategorii wysokiego ryzyka) przeprowadzono 5 kontroli.

Podczas kontroli zwracano uwagę na właściwą jakość zdrowotną surowców, substancji dodatkowych i wyrobów gotowych, ich prawidłowe przechowywanie i znakowanie. Prawidłowość procesów technologicznych, procesów mycia i dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętu produkcyjnego, przyjęcia surowców i substancji dodatkowych oraz prawidłową dokumentację na środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego, transport wyrobów gotowych, wdrażanie i przestrzeganie zasad GHP, GMP, prowadzenie kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów), procedury zabezpieczenia i wycofywania z obrotu partii żywności nie odpowiadającej wymaganiom jakości zdrowotnej, a także funkcjonowanie systemu traceability. Podczas kontroli pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli dokonywali weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu wzorcowanych zewnętrznie termometrów stanowiących wyposażenie pracownika. W zakładach są opracowane i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Do badań laboratoryjnych próbek nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO

W roku 2021 zarejestrowano 2, skontrolowano 2, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 2 (kategorii niskiego ryzyka). Przeprowadzono 6 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-techniczny obiektów ulega systematycznej poprawie z uwagi na prowadzone prace modernizacyjne. W toku przeprowadzanych kontroli zwracano uwagę na prawidłowość procesów technologicznych, prawidłowe znakowanie gotowych produktów, obecność szkodników zbożowo-mącznych, prowadzenie kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właścicieli zakładów). W zakładach tych wdrożone są zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano 5 próbek do badań laboratoryjnych, próbek nie kwestionowano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

WYTWÓRNIE KONCENTRATÓW SPOŻYWCZYCH

W roku 2021 zarejestrowano 2, skontrolowano 1, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii niskiego ryzyka). Przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych. Stan techniczny skontrolowanego zakładu ulega systematycznej poprawie z uwagi na prowadzone prace modernizacyjne. W zakładzie opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP. Zakład posiada certyfikat systemu HACCP. W toku przeprowadzonych kontroli zwracano uwagę na prawidłowość procesów technologicznych, na właściwe przechowywanie surowców i wyrobów gotowych, prawidłowe znakowanie wyrobów gotowych, stosowanie substancji dodatkowych oraz prowadzenie kontroli wewnętrznej (w tym przeprowadzanie badań wyrobów gotowych przez właściciela zakładu).

Zakładu produkcji żuru i barszczu nie skontrolowano.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano 3 próbki do badań laboratoryjnych, których nie kwestionowano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

PRODUCENCI PIERWOTNI

W 2021 r. zarejestrowano 29, skontrolowano 3, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu, przeprowadzono 3 kontrole.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek

do badań laboratoryjnych nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

ROLNICZY HANDEL DETALICZNY

W 2021 r. zarejestrowano 3, skontrolowano 2, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu, przeprowadzono 2 kontrole.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

PRODUCENCI PIERWOTNI I DOSTAWCY BEZPOŚREDNI

W 2021 r. zarejestrowano 21, skontrolowano 4, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu, przeprowadzono 4 kontrole.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

INNE WYTWÓRNIE ŻYWNOŚCI

W 2021 r. zarejestrowano 3, skontrolowano 1, zatwierdzono 1, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu, przeprowadzono 1 kontrolę.

W roku sprawozdawczym decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Próbek sanitarnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

SKLEPY SPOŻYWCZE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 278 sklepów, skontrolowano 129, zatwierdzono 25, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 78 (8 kategorii niskiego ryzyka, 70 kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 229 kontroli. W trakcie kontroli zwracano uwagę na przechowywanie żywności łatwo ulegającej zepsuciu, terminy przydatności do spożycia, cechy organoleptyczne, znakowanie żywności, w tym suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia a w przypadku środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego posiadanie handlowych dokumentów identyfikacyjnych, sposób postępowania

z odpadami, oceniano stopień wdrażania zasad GHP, GMP oraz systemu HACCP. Sprawdzano również monitorowanie warunków dostaw środków spożywczych z uwzględnieniem stanu technicznego samochodu oraz właściwej temperatury. Podczas kontroli dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu termometrów wzorcowanych zewnętrznie. Kontrole w sklepach prowadzone były również w związku z otrzymywanymi informacjami w ramach systemu RASFF oraz z interwencjami konsumentów. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przeznaczonych na działalność sklepów spożywczych ulega systematycznej poprawie, w związku z bieżącymi pracami modernizacyjnymi pomieszczeń i urządzeń. Wdrożenie instrukcji GHP i systemu HACCP, prowadzenie kontroli wewnętrznej, monitorowanie temperatur, warunków przechowywania i dostaw towaru sprawia, że konsument nabywa żywność o właściwej jakości zdrowotnej. We wszystkich sklepach wdrożono zasady GHP/GMP i system HACCP.

W 2021 decyzji administracyjnych nie wydawano. Nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800 zł (za przeterminowaną żywność, niewłaściwy stan sanitarny). Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Do badań laboratoryjnych ogółem pobrano 112 próbek żywności, z czego zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety z uwagi na niezgodność pomiędzy zawartością witaminy D zadeklarowaną na opakowaniu przez producenta a zawartością faktyczną stwierdzoną w wyniku badań). Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym: super, hipermarkety

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 5, skontrolowano 5, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 5 (kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 26 kontroli.

Do badań laboratoryjnych ogółem pobrano 51 próbek żywności, z czego zakwestionowano 1 próbkę tatarskiego wołowego. We wszystkich marketach wdrożono zasady GHP/GMP i system HACCP.

KIOSKI SPOŻYWCZE

W roku 2021 zarejestrowano 36, skontrolowano 2, zatwierdzono 2, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne.

Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowe przechowywanie, znakowanie, jakość zdrowotną środków spożywczych. W 36 kioskach zostały opracowane i wdrożone zasady GHP i system HACCP. Kontrola wewnętrzna udokumentowana jest zapisami z wykonywanych czynności.

Na terenie targowisk nie zarejestrowano kiosków spożywczych sprzedających mięso i wyroby pochodzenia zwierzęcego.

W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano

w tym: kioski na targowiskach sprzedające inne środki spożywcze

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 3, skontrolowano 0, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 0. Przeprowadzono 0 kontroli.

APTEKI

W roku 2021 zarejestrowano 18, skontrolowano 5, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych.

MAGAZYNY HURTOWE

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 12 hurtowni spożywczych, skontrolowano 9, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 7 (1 kategorii niskiego ryzyka, 6 kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 20 kontroli.

W toku przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na znakowanie środków spożywczych, warunki przechowywania, terminy przydatności do spożycia, cechy organoleptyczne, w przypadku środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego posiadanie handlowych dokumentów identyfikacyjnych, traceability, sposób postępowania z odpadami, zabezpieczenie zakładu przed szkodnikami, przestrzeganie procedur zabezpieczenia i wycofywania z obrotu żywności nie odpowiadającej warunkom zdrowotnym żywności oraz prawidłowe prowadzenie kontroli wewnętrznej w tych obiektach. Podczas kontroli magazynów hurtowych zwracano uwagę na warunki dystrybucji środków spożywczych i w tym zakresie kontrolowano środki transportu. Stan sanitarny w hurtowniach ulega systematycznej poprawie. Wszystkie zarejestrowane hurtownie mają wdrożone zasady GHP oraz system HACCP. W roku sprawozdawczym nie wydawano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Pobrano 21 próbek do badań laboratoryjnych, 2 próbki zakwestionowano (1 próbkę serca z kurcząt, 1 próbkę żołądków z kurcząt z uwagi na obecność bakterii *Campylobacter jejuni*). Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

OBIEKTY RUCHOME I TYMCZASOWE

W roku 2021 zarejestrowano 8 obiektów ruchomych i tymczasowych, których nie skontrolowano.

ŚRODKI TRANSPORTU

W roku 2021 zarejestrowano 27 firm transportowych, skontrolowano 3, zatwierdzono 2, nie oceniano według arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Warunki sanitarne środków transportu żywności ulegają systematycznej poprawie z uwagi na wymianę starych zużytych samochodów i naczep ciężarowych na nowe dostosowane do przewozu żywności, w tym wymagającej chłodzenia. Zakłady mają opracowane i wdrożone instrukcje GHP.

Nie stosowano karania mandatowego, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań nie pobierano. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

INNE ZAKŁADY / OBIEKTY OBROTU ŻYWNOSCIĄ

W roku 2021 zarejestrowano 23 zakłady, skontrolowano 6, zatwierdzono 1, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 16 kontroli. We wszystkich obiektach wdrożono zasady GHP oraz system HACCP.

Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Nie stosowano karania mandatowego, wniosków do sądu nie kierowano, zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU OTWARTEGO

W 2021 roku zarejestrowano 100 zakładów, skontrolowano 52, zatwierdzono 15, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 35 (3 kategorii niskiego ryzyka, 32 kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 66 kontroli. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania surowców, półfabrykatów i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, prawidłowość prowadzenia procesów dezynfekcji termicznej naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych, prawidłowość

dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP i systemu HACCP. We wszystkich zakładach wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP.

W obiektach tych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, które są systematycznie modernizowane, a urządzenia i sprzęt wymieniane na nowy i bardziej funkcjonalny.

Decyzji administracyjnych nie wydawano. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł za niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i urządzeń. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym: zakłady małej gastronomii inne

W 2021 roku zarejestrowano 48 obiekty, skontrolowano 21, zatwierdzono 5, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 14 (3 kategorii niskiego ryzyka, 11 kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 23 kontrole sanitarne.

W toku przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną surowców, produktów gotowych, sposób ich przechowywania, właściwą segregację w urządzeniach chłodniczych, stan zdrowia zatrudnionego personelu, mycie i dezynfekcję oraz sposób przechowywania naczyń stołowych, wdrażanie zasad dobrej praktyki higienicznej, prawidłowe prowadzenie kontroli wewnętrznej. We wszystkich zakładach wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych

W 2021 roku zarejestrowano 9 obiektów, skontrolowano 1, zatwierdzono 1, nie oceniano na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

W toku przeprowadzonej kontroli uwagę zwracano na stan sanitarno-techniczny zakładu, opracowanie zasad dobrej praktyki higienicznej. We wszystkich zakładach wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP.

Decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO TYPU ZAMKNIĘTEGO

W roku 2021 zarejestrowano 65 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego, skontrolowano 42, zatwierdzono 5, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 34 (kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 50 kontroli.

Podczas przeprowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach oraz pochodzenie surowców. Ponadto zwracano uwagę między innymi na warunki przechowywania surowców i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesów produkcyjnych, prawidłowość zabiegów mycia i dezynfekcji naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg czystych i brudnych, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP, GMP i systemu HACCP. Podczas kontroli w 37 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego dokonano 43 razy teoretycznej oceny jadłospisu. Stan sanitarno-techniczny zakładów ulega systematycznej poprawie z uwagi na prowadzone bieżące prace modernizacyjne oraz doposażenie zakładów w niezbędny sprzęt i urządzenia.

We wszystkich zakładach zostały wdrożone zasady GHP/GMP i system HACCP.

Nie wydawano decyzji administracyjnych. Nie nakładano mandatów karnych. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

BLOKI ŻYWIENIA W SZPITALACH

W roku 2021 zarejestrowano 1 blok żywienia w Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o., skontrolowano 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 3 kontrole.

w tym: bloki żywienia w szpitalach w systemie cateringowym

W roku 2021 zarejestrowano 1 blok żywienia w Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym Sp. z o.o. w systemie cateringowym. Usługi cateringowe świadczy CATERMED S.A. z siedzibą w Łodzi oraz JOL-Mark Sp. z o.o. z siedzibą w Gliwicach, tj. konsorcjum firm

świadczące usługę kompleksowego żywienia pacjentów. Posiłki przygotowywane są w kuchni cateringowej Instytutu Centrum Zdrowia Matki Polki w Łodzi. Firma cateringowa ma opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki GHP/GMP oraz system HACCP. W 2021 r. skontrolowano 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 3 kontrole. Dokonano 2 razy teoretycznej oceny jadłospisu. W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej zalecono w planowaniu diety podstawowej, w celu poprawy żywienia pacjentów uwzględnić następujące wskazówki: zwiększenie podaży produktów będących źródłem wapnia o niskiej zawartości tłuszczu, w tym zwiększenie podaży napojów mlecznych fermentowanych takich jak jogurt, mleko acidofilne, kefir, maślanka lub udział potraw przygotowywanych z wykorzystaniem ww. napojów: mleko w postaci zup mlecznych lub napoju mlecznego podawane winno być każdorazowo do śniadań; ograniczenie podaży tłustych przetworów mięsnych (parówki, pasztet, salceson); zwiększenie częstotliwości występowania tłuszczów bogatych w kwasy jedno i wielonienasycone przynajmniej w posiłku obiadowym; zwiększenie różnorodności dodatku węglowodanowego w II daniu na rzecz ryżu pełnoziarnistego niełuskanego „brązowego” lub makaronu razowego, które są źródłem błonnika pokarmowego oraz węglowodanów złożonych, a także składników mineralnych i witamin.

BLOKI ŻYWIENIA W DOMACH OPIEKI SPOŁECZNEJ

W roku 2021 zarejestrowano 2 bloki żywienia w domach opieki społecznej, skontrolowano 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 1 kontrolę. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania surowców, półproduktów i posiłków, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, prawidłowość prowadzenia procesów mycia i dezynfekcji naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP i systemu HACCP. W zakładzie wdrożone są zasady GHP/GMP i system HACCP. Podczas kontroli dokonano teoretycznej oceny jadłospisu, nieprawidłowości nie stwierdzono. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Mandatów karnych nie nakładano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

STOŁÓWKI W ŻŁÓBKACH I DOMACH MAŁEGO DZIECKA

W roku 2021 zarejestrowano 10 żłobków (w tym 1 klub dziecięcy), skontrolowano 6, zatwierdzono 2, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 4 (kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 7 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w żywieniu małych dzieci.

W czasie kontroli w 4 żłobkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ponadto zwracano uwagę na prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP, GMP i systemu HACCP. We wszystkich żłobkach wdrożone są zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Nie wydawano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym: stołówki w żłobkach i domach małego dziecka w systemie cateringowym

W roku 2021 zarejestrowano 4 żłobki, skontrolowano 4, zatwierdzono 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 3 (kategorii średniego ryzyka). Przeprowadzono 5 kontroli. Podczas przeprowadzonych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w żywieniu małych dzieci.

W czasie kontroli w 3 żłobkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu.

Ponadto zwracano uwagę na prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP, GMP i systemu HACCP. We wszystkich żłobkach wdrożone są zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Nie wydano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

STOŁÓWKI SZKOLNE

W roku 2021 zarejestrowano 23, skontrolowano 13, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 13 (kategorii średniego ryzyka). Ogółem przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych. Podczas przeprowadzanych kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców, warunki przechowywania, prawidłowość prowadzenia procesów mycia i dezynfekcji termicznej naczyń, funkcjonalność pomieszczeń z uwzględnieniem stref krzyżowania się dróg „czystych” i „brudnych”, oceniano wdrożony

system HACCP, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP. Ponadto zwracano uwagę na jakość zdrowotną i wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

We wszystkich blokach żywienia opracowane są i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. W żywieniu zbiorowym w stołówkach szkolnych zakres systemu HACCP obejmuje wszystkie czynności związane z produkcją posiłków obiadowych, począwszy od przyjęcia surowców, a skończywszy na podaniu uczniom gotowych do spożycia potraw. Wyznaczone krytyczne punkty i punkty kontroli są objęte ciągłym monitoringiem, co udokumentowane było w prowadzonych rejestrach. Prowadzona jest kontrola wewnętrzna obejmująca sprawdzenie przestrzegania opracowanych i wdrożonych instrukcji GHP/GMP.

W pomieszczeniach stołówek szkolnych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, z uwagi na modernizację, a urządzenia i sprzęt jest wymieniany na nowy, bardziej funkcjonalny i nowoczesny. Widoczna była dbałość dyrektorów kontrolowanych stołówek w podwyższaniu ich standardu sanitarno – technicznego pomimo ograniczonych środków finansowych w budżetach szkół.

W 13 stołówkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie wydano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano, wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym: stołówki szkolne w systemie cateringowym

W roku 2021 zarejestrowano 4, skontrolowano 4, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 4 (kategorii średniego ryzyka). Ogółem przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. W 4 stołówkach dokonano teoretycznej oceny jadłospisu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

STOŁÓWKI W BURSACH I INTERNATACH

W roku 2021 zarejestrowano 1, skontrolowano 1, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 1 (kategorii średniego ryzyka). Ogółem przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. W 1 stołówce dokonano teoretycznej oceny jadłospisu. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W stołówce opracowane są i wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Nie wydano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

STOŁÓWKI NA KOLONIACH/ PÓŁKOLONIACH/ OBOZACH/ ZIMOWISKACH

W 2021 roku zarejestrowano 3, skontrolowano 3, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 0, przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych dotyczących wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

W czasie przeprowadzonych kontroli dokonano 8 teoretycznych ocen jadłospisów. Nie stwierdzono nieprawidłowości, jadłospisy były urozmaicone i prawidłowo zestawione pod względem odżywczym.

Karania mandatowego nie stosowano. Decyzji nie wydawano. Wniosków do sądu oraz zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

w tym: stołówki na koloniach/ półkoloniach/ obozach/ zimowiskach w systemie cateringowym

W 2021 roku zarejestrowano 2, skontrolowano 2, zatwierdzono 0, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 0, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne dotyczące wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

W czasie przeprowadzonych kontroli dokonano 4 teoretycznych ocen jadłospisów.

STOŁÓWKI W PRZEDSZKOLACH

W roku 2021 zarejestrowano 23, skontrolowano 17, zatwierdzono 3, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 14 (kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 17 kontroli. W 23 przedszkolach opracowano i wdrożono zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Podczas kontroli zwracano uwagę na właściwą jakość zdrowotną surowców, ich prawidłowe przechowywanie, terminy przydatności do spożycia, prawidłowość procesów mycia i dezynfekcji jaj, urządzeń i sprzętu, oceniano stopień wdrażania systemu HACCP. Ponadto zwracano uwagę na wymagania, jakie powinny spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W pomieszczeniach stołówek przedszkolnych następuje systematyczna poprawa stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, które są modernizowane, a urządzenia i sprzęt wymieniany na nowy, bardziej funkcjonalny i nowoczesny.

Dokonano teoretycznej oceny jadłospisu w 14 stołówkach przedszkolnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nie wydano decyzji administracyjnych. Karania mandatowego nie stosowano. Nie kierowano wniosków do sądu.

w tym: stołówki w przedszkolach w systemie cateringowym

W roku 2021 zarejestrowano 10, skontrolowano 9, zatwierdzono 1, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 8 (kategorii średniego ryzyka), przeprowadzono 9 kontroli. Dokonano teoretycznej oceny jadłospisu w 8 stołówkach przedszkolnych, nie stwierdzono nieprawidłowości.

INNE ZAKŁADY ŻYWIENIA

w tym: inne zakłady żywienia w systemie cateringowym

W 2021 r. zarejestrowano 2 zakłady, których nie kontrolowano i nie oceniano wg arkusza oceny zakładu.

III. OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOŚCIOWO – ŻYWIENIOWYCH ZLOKALIZOWANYCH W MIEJSCOWOŚCIACH WCZASOWYCH I NA TRASACH TURYSTYCZNYCH.

W 2021 roku na trasach turystycznych i w miejscowościach wczasowych zlokalizowanych na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli zarejestrowano 163 obiekty żywnościowo – żywieniowe, w których przeprowadzono 124 kontrole. Skontrolowano 85 obiektów, 63 oceniono wg arkusza oceny zakładu. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

RODZAJ OBIEKTU	LICZBA OBIEKTÓW ZAREJESTROWAN YCH	LICZBA OBIEKTÓW SKONTROLO- WANYCH	LICZBA KONTROLI I REKONTROLI	LICZBA OBIEKTÓW OCENIONYCH POD WZGLĘDEM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ	LICZBA OBIEKTÓW NIE SPEŁNIAJĄCYCH WYMAGAŃ
ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO OTWARTE	23	12	18	10	-
ZAKŁADY ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ZAMKNIĘTE	11	7	8	6	-
PUNKTY MAŁEJ GASTRONOMII	26	11	12	8	-
OBIEKTY OBROTU ŻYWNOŚCIĄ	86	39	69	23	-
ZAKŁADY GARMAŻERYJNE	1	1	1	1	-
PIEKARNIE I CIASTKARNIE	11	10	12	10	-
WYTWÓRNIE LODÓW I AUTOMATY DO LODÓW	5	5	5	5	-
WYTWÓRNIE NAPOJÓW BEZALKOHOLOWYCH	-	-	-	-	-
WYTWÓRNIE NATURALNYCH WÓD MINERALNYCH, NATURALNYCH WÓD ŹRÓDLANYCH I STOŁOWYCH	-	-	-	-	-
RAZEM	163	85	124	63	-

Stan sanitarny obiektów na trasach turystycznych ulega systematycznej poprawie, poprzez obowiązek wdrażania GHP/GMP, systemu HACCP i prowadzenia kontroli wewnętrznej modernizację pomieszczeń, urządzeń i sprzętu w zakładach.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na jakość zdrowotną środków spożywczych występujących w obrocie, warunki przechowywania i prawidłowego znakowania, warunki produkcji, stosowanie substancji dodatkowych.

IV. INTERWENCJE

W 2021 roku zarejestrowano 13, rozpatrzono 13 interwencji. Interwencje dotyczyły: brudnego kubka niekapka należącego do dziecka uczęszczającego do żłobka, przeterminowanych środków spożywczych oraz o niewłaściwych cechach organoleptycznych, stosowania praktyk zaklejania terminów przydatności do spożycia/ dat minimalnej trwałości środków spożywczych, zatrucia pokarmowego, wystąpienia alergii pokarmowej u konsumenta, sprzedaży jaj w sklepie z własnego gospodarstwa, brak segregacji żywności, wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości oraz stosowania

praktyk zaklejania dat minimalnej trwałości, niewłaściwego stanu sanitarno–higienicznego, niewłaściwego przechowywania żywności oraz złej jakości zdrowotnej surowców w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego, niewłaściwych warunków sanitarno–higienicznych szatkowania kapusty na targowisku miejskim, niewłaściwej jakości serwowanych potraw przez restaurację, po spożyciu których wystąpiły dolegliwości żołądkowo–jelitowe, używania kilkakrotnie naczyń jednorazowego użycia na bloku żywienia w szpitalu w systemie cateringowym.

Interwencji anonimowych zarejestrowano 3, w 9 przypadkach udzielono odpowiedzi osobom wnoszącym interwencje. W 2 przypadkach interwencje potwierdziły się. W związku z tym nałożono 2 mandaty karne na kwotę 800 zł. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie przesyłano. Próbek do badań laboratoryjnych nie pobierano.

V.a OCENA BEZPIECZEŃSTWA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH KRAJOWYCH

W roku 2021 przeprowadzono badania laboratoryjne krajowych środków spożywczych produkowanych w nadzorowanych zakładach oraz znajdujących się w obrocie w obiektach zlokalizowanych na terenie powiatu:

- ogółem zbadano **156** próbek, z czego zdyskwalifikowano **3** próbki, tj. **1,9%** (w roku 2020 odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 1,1 %),
- pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano **101** próbek, 2 próbki zakwestionowano tj. 2,0%, (w 2020 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych za parametry mikrobiologiczne wyniósł 0 %),
- pod względem parametrów chemicznych zbadano **55** próbki, zdyskwalifikowano 1 próbkę tj. 1,8% (w 2020 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych za parametry chemiczne wyniósł 2,7%),
- pod względem organoleptycznym przebadano **130** próbek krajowych, zdyskwalifikowano 0 próbek (w 2020 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych pod względem organoleptycznym wyniósł 0 %).

Oceniono **119** próbek środków spożywczych krajowych pod względem znakowania. Zakwestionowano 0 próbek (w 2020 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 0%).

V.b OCENA BEZPIECZEŃSTWA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH Z IMPORTU

W 2021 roku zbadano ogółem 7 próbek środków spożywczych z importu, próbek nie kwestionowano (w 2020 roku odsetek próbek zdyskwalifikowanych wyniósł 0%). Pod względem parametrów mikrobiologicznych zbadano 0 próbek. Pod względem parametrów chemicznych zbadano 7, których nie kwestionowano. Oceniono 6 próbek środków spożywczych importowanych pod względem znakowania. Pod względem organoleptycznym przebadano 5 próbek z importu, których nie kwestionowano.

VI. ZATRUCIA POKARMOWE

W 2021 roku na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli nie zarejestrowano zatrucia pokarmowego.

VII. NADZÓR NAD OBIEKTAMI PRODUKCJI I OBROTU MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

W 2021 roku zewidencjonowano 8, skontrolowano 1 obiekt obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, przeprowadzono 3 kontrole, do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbkę krajową materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w browarze. Próbki nie kwestionowano. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

VIII. NADZÓR NAD OBIEKTAMI PRODUKCJI, KONFEKCJONOWANIA I OBROTU PRODUKTAMI KOSMETYCZNYMI

W 2021 roku na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli zewidencjonowano 9 obiektów, w tym 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczne, 1 zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne (bez wytwarzania) oraz 7 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi (sklepy). Skontrolowano 4 obiekty, przeprowadzono 5 kontroli, w tym 1 kontrolę w zakładzie wytwarzającym i konfekcjonującym produkty kosmetyczne, 1 kontrolę w zakładzie konfekcjonującym produkty kosmetyczne (bez wytwarzania) oraz 3 kontrole w obiektach obrotu produktami kosmetycznymi. Do badań laboratoryjnych pobrano

w 1 obiekcie obrotu 2 próbki (krajowe) produktów kosmetycznych. Próbek nie kwestionowano. Decyzji administracyjnych nie wydawano. Wniosków do sądu i zawiadomień do prokuratury nie kierowano. Wniosków do ŁPWIS o nałożenie kary pieniężnej nie kierowano.

IX. JAKOŚĆ ZDROWOTNA MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ ORAZ PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

W 2021 roku przebadano laboratoryjnie 1 próbkę krajową materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (lakierowana puszka aluminiowa) w kierunku migracji specyficznej Bisfenolu A. Pod względem znakowania próbki nie oceniano. Próbki nie kwestionowano.

W roku sprawozdawczym zbadano ogółem 2 próbki produktów kosmetycznych (2 krajowe). Próbki zbadano w kierunku obecności formaldehydu oraz oceniono pod względem znakowania. Próbek nie kwestionowano.

X. OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ PRZYWOŻONEJ Z ZAGRANICY ŻYWNOŚCI ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli w 2021 roku nie dokonywano kontroli granicznej jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością przywożonych z zagranicy (importu).

W 2021 r. przeprowadzono 22 kontrole graniczne w związku z wywozem żywności za granicę (eksportem) do Turcji, Chin, Gwatemali, Mongolii, Kazachstanu i Maroka. Kontrole przeprowadzono w zakładzie produkcyjnym u eksportera. Oceniono 166 partii żywności (soków, nektarów, napojów), wydano 51 świadectw spełniających wymagania i dopuszczających do obrotu. Próbek do badań nie pobierano, wydano 22 decyzje opłatowe.

XI. KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI ZNAKOWANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH

W okresie sprawozdawczym w kierunku znakowania oceniono ogółem 124 próbki środków spożywczych w tym 118 krajowych i 6 próbek z importu. Pod względem znakowania próbek nie kwestionowano.

XII. KONTROLA PRAWIDŁOWOŚCI STOSOWANIA SUBSTANCJI DODATKOWYCH

W trakcie kontroli zakładów produkcyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości w stosowaniu substancji dodatkowych. W 2021 roku pobrano z obrotu i przebadano w kierunku substancji dodatkowych ogółem 9 próbek krajowych. Próbek nie kwestionowano.

XIII. NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO (W TYM RÓWNIEŻ PRAWIDŁOWOŚCIĄ DOKUMENTACJI WYMAGANEJ PRZEPISAMI WETERYNARYJNYMI) STOSOWANYCH DO PRODUKCJI W NADZOROWANYCH ZAKŁADACH

W 2021 roku w 24 zakładach produkcyjnych przeprowadzono kontrole środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego.

W trakcie kontroli szczególną uwagę zwracano na jakość, warunki przechowywania i znakowanie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz dokumenty towarzyszące dla danej partii żywności w tym handlowy dokument identyfikacyjny.

XIV. NADZÓR NAD PRAWIDŁOWOŚCIĄ POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI KUCHENNYMI I CATERINGOWYMI POCHODZĄCYMI Z OBIEKTÓW ŻYWIENIA ZBIOROWEGO ORAZ UBOCZNYMI PRODUKTAMI ZWIERZĘCYMI POCHODZĄCYMI Z OBIEKTÓW OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

Sklepy wielkopowierzchniowe oraz firmowe sklepy mięsno-wędliniarskie mają uregulowaną gospodarkę odpadami oraz ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i w tym zakresie mają podpisane umowy z zakładami utylizacyjnymi. Na terenie działalności Powiatowej Stacji znajdują się zakłady żywienia zbiorowego, które również uregulowały gospodarkę odpadami poprzez podpisanie stałej umowy lub doraźnej współpracy z zakładami utylizacyjnymi. Zakłady w trakcie kontroli są na bieżąco informowane o konieczności prawidłowego postępowania z odpadami kuchennymi oraz ubocznymi produktami zwierzęcymi. W zakresie postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego nieprawidłowości nie stwierdzono.

XV. DZIAŁANIA W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA SYSTEMU RASFF I RAPEX

W 2021 roku PSSE w Zduńskiej Woli w ramach powiadomień w systemie RASFF przeprowadziła 107 kontroli. Kontrole dotyczyły niewłaściwej jakości środków spożywczych, suplementów diety, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Kontrole przeprowadzono w sklepach spożywczo-przemysłowych, supermarketach, sklepie z materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, sklepach wielkopowierzchniowych, hurtowniach, aptekach, sklepach zielarskich, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w zakładzie małej gastronomii oraz zakładzie produkcji spożywczej.

W 2021 roku kontroli w związku z systemem RAPEX nie przeprowadzono.

XVI. WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ

W 2021 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną przebiegała w następujący sposób:

- nie przeprowadzono kontroli akcyjnych z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej na targowiskach miejskich dotyczących legalności pochodzenia mięsa i produktów mięsnych w związku z ASF oraz przestrzegania wymagań sanitarno - weterynaryjnych przy ich wprowadzaniu do obrotu,
- ustalono z Inspekcją Weterynaryjną w Łasku listę zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem oraz harmonogram kontroli zaplanowanych w ww. zakładach,
- przeprowadzono 5 kontroli z udziałem przedstawiciela Inspekcji Weterynaryjnej w zakładach objętych wspólnym nadzorem,
- nie przeprowadzono kontroli interwencyjnych z udziałem przedstawiciela Inspekcji Weterynaryjnej,
- podczas przeprowadzanych bieżących kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości w postępowaniu z odpadami kuchennymi i cateringowymi, pochodzącymi z handlu detalicznego i hurtowego, w związku z tym nie przekazywano informacji do Inspekcji Weterynaryjnej na ten temat,
- nie stwierdzono zatruc pokarmowych po spożyciu produktów pochodzenia zwierzęcego,
- podczas kontroli nie stwierdzono fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje,
- nie podejmowano wspólnych działań w ramach systemu RASFF,
- nie organizowano wspólnych szkoleń z Inspekcją Weterynaryjną,
- wystosowano zgodnie z właściwością terenową pisma do Powiatowych Lekarzy Weterynarii: w Łasku, Łodzi i Tomaszowie Mazowieckim w sprawie stwierdzenia obecności bakterii

Campylobacter jejuni w 10 g w 2 próbkach podrobów: serca z kurcząt świeże, żołądki z kurcząt świeże,

-wystosowano zgodnie z właściwością terenową pismo do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pabianicach w związku z wyryciem specyficznego DNA E. Coli STEC O157 w 25 g w 1 z 5 badanych próbek tatarsa wołowego,

-wystosowano zgodnie z właściwością terenową pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku w sprawie powiadomienia informacyjnego nr 0809/01/2021 dnia 16.07.2021 r. dot. stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella Enteritidis i/lub Typhimurium w 1 z 5 próbek sziy indyczej oraz w 1 z 5 próbek mięsa mielonego z fileta z piersi indyczej, badanych w ramach badań właścicielskich , do wiadomości i służbowego wykorzystania,

-wystosowano zgodnie z właściwością terenową pismo do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Łasku w sprawie powiadomienia alarmowego nr 663/24/2021 z dnia 06.09.2021 r. dot. stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella Enteritidis w 3 z 5 próbek skór z szyjek kurczaka o nr partii 123023373 oraz Salmonella Newport w 2 z 5 próbek o nr partii 123023026 do wiadomości i służbowego wykorzystania.

XVII. WSPÓŁPRACA Z WOJEWÓDZKIM INSPEKTORATEM FARMACEUTYCZNYM

W ramach współpracy zarejestrowano 18 aptek, 3 sklepy zielarsko-medyczne, 1 punkt apteczny. W 2021 r. w ramach sprawowanego nadzoru nad suplementami diety oraz żywnością specjalnego przeznaczenia przeprowadzono 5 kontroli (w tym 4 kontrole w związku z systemem RASFF), skontrolowano 5 aptek.

W 2021 r. działań w ramach współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej z Państwową Inspekcją Farmaceutyczną nie podejmowano.

XVIII. WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLUJĄCYMI

W 2021 roku nie podejmowano współpracy z innymi jednostkami kontrolującymi.

XIX. WSPÓŁPRACA Z MEDIAMI

W 2021 roku nie podejmowano współpracy z mediami.

XX. WSPÓŁPRACA Z INNYMI KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI STACJI SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNEJ

Sekcja Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych w 2021 r. prowadziła współpracę z Sekcją Nadzoru Higieny Komunalnej, Sekcją Nadzoru Epidemiologicznego, Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego oraz Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

W ramach współpracy z Samodzielnym Stanowiskiem Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego prowadzone były wspólne kontrole odbiorowe obiektów, w których będzie prowadzona produkcja lub obrót środkami spożywczymi i produktami kosmetycznymi.

Współpraca z Sekcją Nadzoru Higieny Komunalnej dotyczyła wymiany informacji na temat jakości badanej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Współpraca z Sekcją Nadzoru Epidemiologicznego dotyczyła weryfikacji informacji uzyskanych w ramach dochodzenia epidemiologicznego w związku z zachorowaniem dziecka na salmonellozę (podejrzenie zatrucia pokarmowego).

Na bieżąco przekazywano pracownikowi na Samodzielnym Stanowisku Pracy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia w formie comiesięcznych sprawozdań informacje dotyczące zakazu palenia tytoniu w zakładach żywienia zbiorowego.

XXI. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ PIS TERENU WOJ. ŁÓDZKIEGO ZAPLANOWANYCH NA 2021 ROK.

1. WZMOŻENIE DZIAŁAŃ KONTROLNYCH NAD WARUNKAMI PRODUKCJI WYROBÓW CIASTKARSKICH

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli zarejestrowanych jest 8 ciastkarni. W 2021 roku skontrolowano 7 zakładów. W ciastkarniach przeprowadzono 10 kontroli, oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu 7 (1 kategorii niskiego ryzyka, 2 kategorii średniego ryzyka, 4 kategorii wysokiego ryzyka). W ramach sprawowanego nadzoru pobierano próbki do badań laboratoryjnych, pobrano ogółem 15 próbek wyrobów cukierniczych w kierunku badań mikrobiologicznych. Próbek nie kwestionowano. W 2021 roku decyzji administracyjnych nie wydawano.

W związku z wdrożonymi zasadami GHP/GMP i systemu HACCP zwiększa się bezpieczeństwo tej grupy wyrobów.

2. NADZÓR NAD WDRAŻANIEM ZASAD GHP/GMP I SYSTEMU HACCP W ZAKŁADACH PRODUKCJI I OBROTU ŻYWNOŚCIĄ

W nadzorowanych zakładach produkcji i obrotu żywnością w trakcie przeprowadzanych kontroli sprawdzano i oceniano zakres opracowanych zasad GHP/GMP i systemu HACCP.

We wszystkich 91 zakładach produkcyjnych są wdrożone zasady GHP/GMP oraz system HACCP.

Ze 100 zakładów żywienia zbiorowego otwartego (w tym mała gastronomia) 100 wdrożyło zasady GHP/GMP oraz system HACCP. Wszystkie 65 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego ma wdrożone zasady GHP/GMP i system HACCP.

We wszystkich 402 zakładach obrotu żywnością (w tym sklepy, kioski, apteki, magazyny hurtowe, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością) wdrożono GHP i HACCP.

W 2021 roku nastąpiła poprawa w zakresie wdrażania zasad GHP/GMP i systemu HACCP w zakładach produkcji i obrotu żywnością.

3. WZMOŻENIE NADZORU NAD ŻYWNOŚCIĄ SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA I SUPLEMENTAMI DIETY

W roku sprawozdawczym w trakcie kontroli zwracano uwagę na znakowanie, warunki przechowywania, sprzedaży i jakość zdrowotną żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety oraz sposób prezentacji i reklamy żywności specjalnego przeznaczenia i suplementów diety. Wyżej wymienione środki spożywcze w placówkach obrotu żywnością składowane są na wydzielonych stoiskach lub regałach. Sprzedaż tych grup środków spożywczych prowadzona jest w stałych punktach sprzedaży – w sklepach spożywczych, sklepie sportowym, siłowniach, sklepach zielarsko-medycznych, w sklepach drogeryjnych oraz w sklepach internetowych. Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli nie figurują zakłady produkujące lub dystrybutorzy (importerzy) suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia.

PSSE w Zduńskiej Woli przeprowadziła 32 kontrole w obiektach obrotu żywnością, w tym obrotu suplementami diety i żywnością dla określonych grup, sprawdzono 43 produkty zakwalifikowane do żywności przeznaczonej dla określonych grup oraz 12 suplementów diety. W ramach bieżącego nadzoru pobierano do badań laboratoryjnych próbki suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia.

W 2021 r. zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety pn. TRAN Z REKINA O SMAKU MALINOWYM. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono zawartość witaminy D na poziomie 10µg/10ml, wartość deklarowana na opakowaniu przez producenta 25µg/10ml. Nie wszczęto postępowania administracyjnego ponieważ badanie na zawartość witaminy D było nieakredytowane; sprawę przekazano do wiadomości i służbowego wykorzystania do PPIS w Grodzisku Mazowieckim właściwego ze względu na siedzibę producenta.

Ponadto w 2021 r. monitorowane były strony internetowe oferujące do sprzedaży suplementy diety pod kątem obecności substancji zabronionych - oceniono 9 suplementów diety.

4. WZMOŻENIE NADZORU NAD OBIEKTAMI WYKAZUJĄCYMI ZŁY STAN SANITARNY W LATACH UBIEGŁYCH

W 2021 r. w ramach sprawowania wzmożonego nadzoru nad obiektami wykazującymi zły stan sanitarny przeprowadzono kontrolę sanitarną w sklepie (który w 2020 r. na podstawie arkusza oceny o ceny zakładu został oceniony jako niezgodny) stwierdzając poprawę.

5. KONTROLA I NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM PRZEPISÓW ROZPORZĄDZENIA 1924/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY Z 20 GRUDNIA 2006 R. W SPRAWIE OŚWIADCZEŃ ŻYWIENIOWYCH I ZDROWOTNYCH DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI

W 2021 roku przeprowadzono 4 kontrole i oceniono 4 środki spożywcze wzbogacone w związku z przestrzeganiem przepisów rozporządzenia 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

6. KONTROLA I NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM WARUNKÓW OKREŚLONYCH W ROZPORZĄDZENIACH 1829/2003 I 1830/2003 DOTYCZĄCYCH ŻYWNOŚCI GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANEJ ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRAWIDŁOWEGO ZNAKOWANIA ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ZAWIERAJĄCYCH GMO ORAZ DOKUMENTACJI TOWARZYSZĄCEJ WW. ŚRODKOM SPOŻYWCZYM

W 2021 roku skontrolowano 137 obiektów w zakresie żywności GMO, przeprowadzono 137 kontroli. W czasie kontroli nie stwierdzono środków spożywczych oznakowanych jako GMO.

Do badań laboratoryjnych próbek nie pobierano.

7. WZMOŻENIE DZIAŁAŃ KONTROLNYCH NAD WARUNKAMI PRODUKCJI I JAKOŚCIĄ ZDROWOTNĄ PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH DLA DZIECI

Na terenie powiatu zduńskowolskiego pod nadzorem Powiatowej Stacji znajduje się 1 zakład wytwarzający i konfekcjonujący produkty kosmetyczny oraz 1 zakład konfekcjonujący produkty kosmetyczne (bez wytwarzania).

Do badań laboratoryjnych pobrano w 1 obiekcie obrotu 2 próbki (krajowe) produktów kosmetycznych: olejek do kąpieli i masło do ciała. Próbek nie kwestionowano.

8. NADZÓR NAD MATERIAŁAMI I WYROBAMI PRZEZNACZONYMI DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ, ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM WYROBÓW CERAMICZNYCH W ZAKRESIE PISEMNEJ DEKLARACJI ZGODNOŚCI ORAZ KONTROLI WYMAGAŃ OKREŚLONYCH W ROZPORZĄDZENIU KOMISJI (WE) NR 2023/2006

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli nie ma zarejestrowanej wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Również brak jest wytwórni wyrobów ceramicznych.

W roku 2021 pobrano 1 próbkę krajową materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (lakierowana puszka aluminiowa), której nie kwestionowano. Próbek wyrobów ceramicznych nie pobierano.

XXII. INNE DZIAŁANIA

W 2021 roku w związku z przekroczeniem NDP akryloamidu ($562 \pm 125 \mu\text{g}/\text{kg}$) w próbce produktu pn. Pieczywo chrupkie żytnie, pobranego w sklepie spożywczym w Zduńskiej Woli wystosowano pisma do:

- PPIS w Inowrocławiu, terenowo właściwego ze względu na siedzibę magazynu głównego,
- PPIS w m.st. Warszawie, terenowo właściwego ze względu na siedzibę producenta,

XXIII. WNIOSKI

Stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych na terenie powiatu zduńskowolskiego systematycznie ulega poprawie szczególnie w zakładach, które opracowały i wdrożyły zasady GHP/GMP i system HACCP, prowadzą na bieżąco kontrolę wewnętrzną i monitoring krytycznych punktów kontroli. Obowiązek wdrożenia i utrzymania wdrożonego systemu HACCP wymusza na zakładach wykonanie niezbędnych prac modernizacyjno-remontowych oraz przystosowanie pomieszczeń i urządzeń do wymagań sanitarno-higienicznych. W roku 2021 za stwierdzone nieprawidłowości w 3 przypadkach zastosowano karanie mandatowe na kwotę 1100 zł.

- w zakresie nadzoru epidemiologicznego

Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego wykonuje swoje zadania w zakresie nadzoru i monitorowania zakażeń, chorób zakaźnych u ludzi, stanu sanitarno–technicznego placówek służby zdrowia oraz uodparniania osób podatnych na zakażenie.

W 2021 roku w Sekcji Nadzoru Epidemiologicznego zarejestrowano ogółem 16338 kontroli w tym 15326 wywiadów epidemiologicznych.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych

Ocena sytuacji epidemiologicznej w powiecie zduńskowolskim w 2021 roku jest trudna z uwagi na fakt, że pandemia COVID-19 zdominowała system opieki zdrowotnej nie tylko w powiecie zduńskowolskim, ale w całej Polsce. W związku z powyższym zachorowania zarejestrowane w PSSE w Zduńskiej Woli w 2021 roku nie odzwierciedlają sytuacji faktycznej.

Zasady, tryb zapobiegania, monitorowania sytuacji epidemiologicznej oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi prowadzony jest w oparciu o przepisy Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 z późn. zm.).

W celu określenia czynnika etiologicznego, przyczyn, źródeł i mechanizmu szerzenia się choroby zakaźnej lub zakażenia w omawianym okresie przeprowadzono 15 326 wywiadów, dochodzeń epidemiologicznych. i pobrano ogółem 33 próby do badań diagnostycznych, wykonanych w ramach nadzoru epidemiologicznego.

Analiza zachorowań zarejestrowanych w 2021 r. została porównana z danymi z 2020 r. Współczynniki zapadalności zostały wyliczone na 100 000 w oparciu o liczbę ludności powiatu zduńskowolskiego wg. stanu na dzień 30.06.2021 r.- zachorowania z 2021 r. oraz wg. stanu na dzień 30.06.2020 r. – zachorowania z 2020 r.

Tabela nr 1
Zachorowania i zapadalność na wybrane choroby zakaźne w powiecie
zduńskowolskim w latach 2020-2021

Jednostki chorobowe	2020		2021	
	Zachorowania	Zapadalność	Zachorowania	Zapadalność
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe – ogółem	44	66,43	27	41,04
- Clostridium difficile				
- inne określone	41	61,90	26	39,52
- nieokreślone	3	4,53	-	-
	-	-	1	1,52

Wirusowe zakażenia jelitowe	rotawirusy	9	13,59	4	6,08
	adenowirusy	3	4,53	3	4,56
	norowirusy	-	-	9	13,68
Salmonellozy – zatrucia pokarmowe		2	3,02	6	9,12
Salmonellozy jako zakażenia pozajelitowe		-	-	-	-
Krzusiec		13	19,63	1	1,52
Różyczka		-	-	-	-
Ospa wietrzna		166	250,63	18	27,36
Świnka		1	1,51	2	3,04
Borelioza		12	18,12	10	15,20
Pokąsania osób, po których podjęto u nich szczepienia p/wścieklicznie		13	19,63	12	18,24
Pokąsania osób, u których nie podjęto szczepień p/wścieklicznie		26	39,26	42	63,83
Biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		65	98,14	5	7,60
Płonica / szkarlatyna		6	9,06	1	1,52
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	-	-	-	-
	typu B przewlekłe	1	1,51	5	7,60
	typu C	3	4,53	-	-
	typu B+C	-	-	-	-
	Inne i nieokreślone	-	-	-	-
Bezobjawowy stan zakażenia HIV		-	-	-	-
Choroba wywołana przez HIV		-	-	-	-
Róża		6	9,06	-	-
Gruźlica		2	3,02	12	18,24

Liczba ludności: 66 232 stan na dzień 30.06.2020 r.

Liczba ludności: 65 796 stan na dzień 30.06.2021 r.

W 2021 r. na terenie powiatu zduńskowolskiego odnotowano 6 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki **Salmonella** (zapadalność 9,12) z czego 5 przypadków było hospitalizowanych. Dla porównania w 2020 r. zarejestrowano 2 takie zachorowania.

Wirusowe zakażenia jelitowe – ogółem w 2021 r. zarejestrowano 16 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych (zapadalność 24,32). Dla porównania w 2020 r. zarejestrowano ogółem 12 takich zachorowań (zapadalność 18,12). W 2021 r. wirusowe zakażenia jelitowe dotyczyły najczęściej niemowląt i dzieci - w grupie wiekowej do 2 roku życia zarejestrowano 8 takich zachorowań.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe - w 2021 r. zarejestrowano spadek zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym. W 2021 r. chorowało bowiem 27 osób (zapadalność 41,04). W 2020 r. odnotowano 44 przypadki zachorowań na tę jednostkę chorobową (zapadalność 66,43). W tej grupie zakażeń nadal dominują zakażenia wywołane przez *Clostridium difficile* (w 2021 r. chorowało 26 osób, a w 2020 r. - 41 osób).

Choroby wieku dziecięcego

- **ospa wietrzna** – rok 2021 przyniósł ponownie znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu z rokiem ubiegłym. Odnotowano bowiem 18 przypadków (zapadalność 27,36). Zachorowania występowały najczęściej wśród dzieci w skupiskach szkolnych i przedszkolnych. Najwięcej zachorowań dotyczyło dzieci w przedziale wiekowym od 1 do 9 lat – 16 przypadków. W pozostałych grupach wiekowych liczba zachorowań była znacznie mniejsza. Dla porównania w 2020 r. zarejestrowano 166 przypadków zachorowań na ospę wietrzną (zapadalność 250,63).

- **biegunka i zapalenia żołądkowo-jelitowe, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**, w 2021 r. odnotowano kolejny spadek zachorowań na biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe w porównaniu z rokiem 2020. W 2021 r. odnotowano bowiem 5 przypadków takich zachorowań (zapadalność 7,60). Wszystkie zachorowania dotyczyły osób w wieku 40+. W 2020 r. odnotowano natomiast 65 zachorowań (zapadalność 98,14) z czego 21 przypadków dotyczyło dzieci.

- **krztusiec** - w 2021 r. zarejestrowano spadek zachorowań w porównaniu z rokiem ubiegłym, gdyż odnotowano zaledwie 1 przypadek zachorowania na tę jednostkę chorobową (zapadalność 1,52). W 2020 r. odnotowano 13 takich zachorowań (zapadalność 19,63).

- **płonica (szkarlatyna)** - w 2021 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na szkarlatynę (zapadalność 1,52). W 2020 r. odnotowano 6 zachorowań (zapadalność 9,06).

- **świnka (nagminne zapalenie przyusznic)** - w 2021 r. zarejestrowano 2 przypadki zachorowań na świnkę (zapadalność 3,04). Natomiast w 2020 r. odnotowano 1 takie zachorowanie (zapadalność 1,51).

- **odra, różyczka** – w latach 2020-2021 nie rejestrowano zachorowań na te jednostki chorobowe.

Zadawalająca sytuacja epidemiologiczna zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne tzw. wieku dziecięcego wynika przede wszystkim z wysokiego odsetka zaszczepionej populacji dzieci podlegającej obowiązkowym szczepieniom ochronnym jak również z bieżącej sytuacji epidemiologicznej w powiecie związanej z pandemią COVID-19.

Wirusowe zapalenia wątroby

W latach 2020-2021 nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**.

W latach 2020-2021 nie odnotowano również zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B - ostre**.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B – przewlekłe - w 2021 r. rozpoznano u 5 osób (zapadalność 7,60). W 2020 r. odnotowano 1 takie zachorowanie (zapadalność 1,51).

Wirusowe zapalenie wątroby typu C - w 2021 r. nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na WZW typu C. Natomiast w 2020 r. zarejestrowano 3 takie przypadki (zapadalność 4,53).

W latach 2020-2021 nie zarejestrowano żadnego przypadku **wirusowego zapalenia wątroby typu B+C** ani **wirusowego zapalenia wątroby „inne i nieokreślone”**.

Wszystkie osoby chore z powodu wirusowego zapalenia wątroby zostały objęte nadzorem lekarskim, podobnie jak osoby z otoczenia chorego.

Wszystkie osoby z kontaktu z chorym na WZW typu B kierowano na szczepienia ochronne przeciw WZW typu B.

Chorych na WZW typu C, również kierowano na szczepienia ochronne przeciw WZW typu B.

W dalszym ciągu w przypadku zachorowań na WZW typu C brak jest możliwości profilaktyki w postaci szczepionki przeciw WZW typu C.

Bezobjawowe zakażenie wirusem HIV - brak zachorowań w latach 2020-2021.

AIDS – choroba wywołana przez wirus HIV - brak zachorowań w latach 2020-2021.

Borelioza – w 2021 r. odnotowano 10 przypadków zachorowań na boreliozę (zapadalność 15,20). W 2020 r. zarejestrowano natomiast 12 takich zachorowań (zapadalność 18,12).

Pokąsania przez zwierzęta - w 2021 r. zarejestrowano 42 przypadki pokąsań przez zwierzęta. W 2020 r. - 39 przypadków pokąsań.

Do szczepień przeciw wścieklicznie w 2021 r. zakwalifikowano 12 osób (5 osób zaszczepiono, 7 osób odmówiło szczepień). W roku ubiegłym do szczepień zakwalifikowano 13 osób (9 osób zaszczepiono, 4 osoby odmówiły szczepień). Na szczepienia przeciw wścieklicznie kierowano osoby, w przypadku których nie udało się ustalić i poddać obserwacji weterynaryjnej zwierząt, które je pokąsały. O wdrożeniu serii szczepień decydowały również względy medyczne. Kwalifikacja do szczepień oraz szczepienia przeciw wścieklicznie u ludzi prowadzone są w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. dr Wł. Biegańskiego w Łodzi. W ramach nadzoru epidemiologicznego w 30 przypadkach udało się ustalić właścicieli zwierząt. Zwierzęta zostały skierowane do obserwacji lekarsko - weterynaryjnej. W mieście odnotowano ogółem 25 pokąsań, a na wsi 17. Sprawcami pokąsań najczęściej były psy. W mieście psy zaatakowały 20 razy, na wsi – 16.

Gruźlica - ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021 r. poz. 2069 z późn. zm.) nałożyła na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej obowiązek rejestracji i nadzoru nad zachorowaniami na gruźlicę u ludzi.

W 2021 r. w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli zarejestrowano 12 zachorowań na gruźlicę płuc (zapadalność 18,24) z czego 6 osób chorowało na gruźlicę płuc prątkującą.

Zachorowania wystąpiły zarówno w mieście (7 przypadków) jak i na wsi (6 przypadków).

Dotyczyły osób w następującym przedziale wiekowym:

- 10 - 19 lat – 1 osoba,
- 20 - 29 lat – 1 osoba,
- 40 - 49 lat – 2 osoby,
- 50 - 59 lat – 2 osoby,
- 60 - 69 lat – 4 osoby,
- 70 - 79 lat – 2 osoby.

W 2020 r. zarejestrowano ogółem 2 zachorowania na gruźlicę płuc prątkującą (zapadalność 3,02). Zachorowania dotyczyły osób mieszkających na wsi. Dotyczyły mężczyzny w wieku 40 lat i kobiety w wieku 56 lat.

Wszystkie osoby chorujące na gruźlicę płuc wraz z ich otoczeniem objęto nadzorem epidemiologicznym, w ramach którego wnoszono m.in. o nadzór lekarski.

Na terenie działalności PSSE w Zduńskiej Woli działa jedna Poradnia Gruźlicy i Chorób Płuc ul. Królewska 29. W 2021r. miało miejsce zachorowanie na gruźlicę prątkującą u ucznia szkoły ponadpodstawowej w Zduńskiej Woli. W związku z czym odbyło się spotkanie z rodzicami

i uczniami z Wojewódzkim Konsultantem w dziedzinie Chorób Płuc Dzieci dla województwa łódzkiego. Dla każdego dziecka Konsultant przygotował pismo informacyjne o konieczności wykonania badania radiologicznego klatki piersiowej. Łączna liczba osób z kontaktu wynosiła 25 uczniów i 18 nauczycieli. Do dnia 10.11.2021r. przebadano i nie stwierdzono zmian chorobowych u 10 uczniów i u 7 nauczycieli. Zakażenie gruźlicą ucznia było powiązane z domowym ogniskiem gruźlicy: zachorowały w tej rodzinie jednocześnie 3 z 7 osób.

Infekcje grypowe i grypopodobne – w 2021 r. odnotowano 16 871 przypadków infekcji grypowych i grypopodobnych (zapadalność 25 641,37). Najwięcej zachorowań zarejestrowano w miesiącach: wrzesień - grudzień 2021 r. – 9 182 przypadków (zapadalność: 13 955,25). Dla porównania w 2020 r. zarejestrowano 13 308 takich przypadków (zapadalność 20 093).

W okresie od 30.08.2021 r. do 02.01.2022 r. Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli, prowadziła nadzór nad grypą w systemie Sentinel. Wytypowanym do współpracy podmiotem leczniczym był Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Validus, 98-220 Zduńska Wola, ul. Łaska 29.

Zakażenia SARS-CoV-2 - w 2021 r. PSSE w Zduńskiej Woli objęła swoim działaniem w zakresie zapobiegania COVID-19 mieszkańców powiatu zduńskowolskiego, w stosunku do których nakładano kwarantannę, nadzór epidemiologiczny lub przeprowadzono wywiady z racji izolacji domowej/hospitalizacji osób chorych.

Na terenie powiatu zduńskowolskiego zakażenie SARS-CoV-2 szerzyło się głównie w skupiskach ludzkich: zakłady pracy, szkoły, zamknięte społeczności – domy pomocy społecznej oraz w rodzinach wspólnie zamieszkujących.

W obiektach objętych ograniczeniami w związku z wprowadzonym stanem epidemii pracownicy PSSE w Zduńskiej Woli przeprowadzali kontrole w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń nakazów i zakazów. W powyższym zakresie podjęto również współpracę z Powiatowym Komendantem Policji w Zduńskiej Woli.

Dane liczbowe na temat zakażeń podawane były systematycznie przez Ministerstwo Zdrowia i dostępne są na stronie internetowej www.gov.pl/web/koronawirus.

W roku 2021 w porównaniu do roku 2020 nastąpił znaczący wzrost zachorowań na zakażenia wywołane wirusem SARS-CoV-2. Zmniejszyła się natomiast liczba zachorowań na choroby zakaźne, tzw. wieku dziecięcego, w tym - ospa wietrzna, czy krztusiec.

Realizacja szczepień ochronnych

W 13 punktach szczepień nadzorowana jest prawidłowość wykonywania szczepień ochronnych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono w punktach szczepień 13 kontroli.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zduńskiej Woli obejmuje nadzorem w ramach Programu Obowiązkowych Szczepień Ochronnych 12546 dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Cała populacja dzieci i młodzieży objęta jest fachową opieką medyczną przez lekarzy pediatrów i pielęgniarki, które posiadają ukończony kurs szczepień ochronnych.

W ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych prowadzone jest uodpornienie przeciw: gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu „B”, błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis, odrze, śwince, różyczce, chorobom wywołanym przez Hemophilus influenzae typ b oraz przeciwko pneumokokom i ospie wietrznej. Ponadto dzieci, u których stwierdzono przeciw wskazania do szczepień np. urodziły się z niską masą urodzinową (poniżej 2500g) lub przed 27 tygodniem ciąży lub przed 37 tygodniem ciąży szczepione są 5-składnikową skojarzoną szczepionką również sfinansowaną z budżetu państwa. Dużym zainteresowaniem cieszą się szczepionki skojarzone podawane w wieku 1-3 lat, które w pełni finansowane są przez rodziców. W 2021 r. wzrosła liczba rodziców nie wyrażających zgody na szczepienia już w oddziałach noworodkowych, a także u dzieci starszych.

Z tego powodu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zduńskiej Woli wysyłał 4 pisma informacyjne do rodziców, którzy nie chcą szczepić swoich dzieci. Z powodu pandemii koronawirusa spora część rodziców nadal przekładała lub odmawiała szczepień ochronnych.

W oddziale noworodkowym dzieci szczepione są gruźlicą i pierwszą dawką szczepionki przeciw WZW typu B w cyklu 0,1,6 miesięcy.

Szczepienie przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi składa się z 3 dawek podanych w 1 roku życia i czwartej dawki w 2 roku życia. Dzieci z przeciw wskazaniami do szczepienia DTP otrzymują szczepionkę zawierającą acelularny komponent krztuśca DTaP.

Szczepienia przeciw poliomyelitis obejmują dwie dawki szczepienia pierwotnego w 1 roku życia i dawkę uzupełniającą w 2 roku życia.

Dzieci w 6 roku życia otrzymują pierwszą dawkę przypominającą szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi zawierającą acelularny komponent krztuśca DTaP plus szczepionkę Polio Imovax, z drugą dawką odry, świnki i różyczki.

W zakresie szczepień przeciw zakażeniom hemophilus influenzae typ b niemowlęta szczepione są w 1 roku życia 3 dawkami i 4 dawką w 2 roku życia.

Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi wykonywane są w 14 roku życia, natomiast w 19 roku życia młodzież otrzymuje błonicę z tężcem.

Pierwszą dawkę szczepionki przeciw odrze, śwince i różyczce dzieci otrzymują w 13 - 15 miesiącu życia a drugą w 6 roku życia, pozostałe 2 roczniki (2013 i część 2012 rocznika) będą szczepione w 10 roku życia.

Osoby, które nie mają dwóch dawek odry, świnki, różyczki - szczepienia uzupełniane są na bieżąco.

Szczepienia przeciwko ospie wietrznej w ramach szczepień obowiązkowych wykonywane są w schemacie dwudawkowym zgodnie z Komunikatem Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie na dany rok. Dla dzieci urodzonych po 31 grudnia 2020 roku wprowadzono do PSO obowiązkowe szczepienie przeciw zakażeniom wywołanym przez rotawirusy, które były przeprowadzane w 2021 roku w schemacie trzydawkowym.

Na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w każdej Poradni dla dzieci, gdzie wykonuje się szczepienia ochronne zainstalowane są monitoringi preparatów szczepionkowych, które w przypadku wystąpienia awarii prądu lub awarii urządzenia chłodniczego wysyłane są sms-y alarmowe na telefony komórkowe pracowników.

Każdy Punkt Szczepień posiada opracowane procedury na wypadek wystąpienia takiej sytuacji i podpisane porozumienie z innymi podmiotami na wypadek konieczności przetransportowania tych preparatów, z zachowaniem łańcucha chłodniczego do innej placówki na okres awarii.

W 2021r. na terenie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli doszło do przerwania łańcucha chłodniczego w jednym z punktów szczepień - powodem było wyłączenie prądu spowodowane trudnymi warunkami atmosferycznymi.

Od kilku lat w powiecie zduńskowolskim podobnie jak w całym kraju zwiększa się liczba osób odmawiających wykonywania obowiązkowych szczepień ochronnych.

W 2021 roku na terenie powiatu zduńskowolskiego odnotowano 6 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych, w tym 3 przypadki w związku z szczepieniem przeciw COVID-19 (2- łagodne, 1 - poważny), pozostałe 3 przypadki o łagodnym przebiegu.

Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej i innych świadczących usługi medyczne

Ważnym ogniwem działalności służby sanitarno-epidemiologicznej jest bieżący nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz w prywatnych gabinetach lekarskich.

Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego prowadzi stały nadzór nad 104 (w tym 13 punktów szczepień) podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. Należą do nich następujące grupy obiektów:

- Szpital
- DPS
- publiczne placówki służby zdrowia – 11 oraz 5 punktów szczepień

- niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej - 31 oraz 8 punktów szczepień
- gabinety indywidualnej praktyki lekarskiej – 42 w tym 31 gabinetów stomatologicznych
- praktyki pielęgniarskie - 2
- stowarzyszenia – 3 (w których statucie dopuszcza się prowadzenie działalności leczniczej).

W wyżej wymienionych podmiotach prowadzony jest stały monitoring procesów sterylizacji, dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji oraz stała ocena stanu sanitarnego placówek służby zdrowia.

W 2021 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego przeprowadziła 60 kontroli. Działalność kontrolna była ograniczona w związku z pandemią COVID -19.

W wyniku przeprowadzonych kontroli:

- nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł. Mandaty nałożono za nieprzestrzeganie zasad sanitarno-higienicznych w trakcie wykonywania szczepień ochronnych.

-wydano 1 decyzję administracyjną merytoryczną zobowiązującą Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. w zakresie dostosowania: Izby Przyjęć, Oddziału Chirurgii i Oddziału Wewnętrznego z Pododdziałem Rehabilitacji, Oddziału Ginekologiczno-Położniczego z Pododdziałem Noworodkowym, Oddziału Dziecięcego, Bloku Operacyjnego, Sterylizatorni do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że czystość bieżąca pomieszczeń placówek lecznictwa otwartego utrzymana jest prawidłowo, a częstotliwość mycia i dezynfekcji uzależniona jest od rodzaju pomieszczenia. Roztwory robocze środków dezynfekcyjnych w placówkach służby zdrowia przygotowuje przeszkolony personel medyczny w wydzielonych pomieszczeniach bądź w aptece szpitalnej. Utrzymywaniem czystości bieżącej w placówkach zajmuje się firma sprzątająca lub personel sprzątający zatrudniany przez te placówki indywidualnie.

Sprzęt medyczny i narzędzia lekarskie po użyciu we wszystkich placówkach dezynfekowane są środkami o szerokim spektrum działania, zarejestrowanymi w Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych oraz zgodnie z wymogami BHP. Czas dezynfekcji i stężenie środków dezynfekcyjnych stosowane są zgodnie z zasadami i zaleceniami producenta. Placówki posiadają karty charakterystyki stosowanych środków dezynfekcyjnych.

Pojemniki na roztwory robocze dostosowane wielkością do rodzaju i ilości narzędzi, stabilne z przykrywą oraz perforowaną wkładką lub sitem. Są one oznakowane – zawierają nazwę środka, datę przygotowania, podpis osoby przygotowującej.

Dezynfekcja narzędzi sprzętu medycznego wielorazowego użytku przeprowadzana jest w gabinetach zabiegowych lub pomieszczenia przeznaczonych do tego celu.

Sposób przechowywania preparatów dezynfekcyjnych nie budzi zastrzeżeń. Wszystkie środki dezynfekcyjne przechowywane są w oryginalnych opakowaniach w miejscu niedostępnym dla osób postronnych.

Najczęściej stosowane środki dezynfekcyjne:

- do dezynfekcji narzędzi : Sekusept Pulver z aktywatorem, Cidex, Sekusept Forte, Stabimed, Ultradomid, Tiutol, Lysoformina 3000,
- do dezynfekcji powierzchni: Desam, Savoprim, Javel, Incidin Plus, Mikrozyd, Medicarine, Aerodesin 1000 spray, Incidur spray,
- do dezynfekcji rąk: Spitaderm, Skinman, AHD 2000, Etaprogen.

W podległych placówkach nie stwierdzono braków w zaopatrzeniu.

Placówki wdrożyły i realizują procedury dotyczące dezynfekcji, sterylizacji, sprzątania oraz postępowania z odpadami medycznymi niebezpiecznymi.

Wyposażenie placówek w sprzęt jednorazowego użycia, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz środki ochronny osobistej w wystarczającej ilości.

Zakłady służby zdrowia posiadają zabezpieczenia przed dostępem gryzoni w postaci skutecznych zabezpieczeń drzwi, okien i otworów wentylacyjnych.

W celu uzyskania oceny procesów sterylizacji w zakładach opieki zdrowotnej prowadzono kontrole i testowanie urządzeń sterylizujących.

W nadzorowanych placówkach korzysta się z 45 aparatów do sterylizacji na parę wodną pod zwiększonym ciśnieniem. Narzędzia lekarskie wielorazowego użycia stosowane są w placówkach lecznictwa otwartego i w gabinetach prywatnych, sterylizowane w autoklawach parowych. Placówki posiadają własne autoklawy lub korzystają ze sterylizatorni szpitalnej na podstawie umów. Narzędzia do sterylizacji pakowane są w rękawy papierowo – foliowe lub gotowe tego rodzaju opakowania.

Skuteczność procesów sterylizacji w autoklawach parowych kontrolowana jest za pomocą testów biologicznych spora A i testów 3M 1262. Ponadto wszystkie procesy sterylizacji kontrolowane są testami chemicznymi umieszczanymi wewnątrz pakietów. Każdy proces sterylizacji w placówkach monitorowany jest minimum dwoma testami chemicznymi umieszczanymi w różnych miejscach komory sterylizatora. Na każdym pakiecie zaznaczana jest data ważności sterylizacji. Materiał sterylny przechowywany jest prawidłowo w wydzielonych zamykanych szafkach. Placówki prowadzą dokumentację dotyczącą kontroli procesów sterylizacji oraz archiwizację wyników kontroli tych procesów.

Placówkom, które posiadają wyjaławiacze parowe, zaleca się przeprowadzanie kontroli procesów sterylizacji za pomocą testów biologicznych jeden raz w miesiącu oraz każdorazowo po naprawie autoklawu. W większości placówki stosują się do tych zaleceń.

W toku kontroli sanitarnych stwierdzono, że sterylizacja narzędzi medycznych wielorazowego użytku w placówkach lecznictwa otwartego prowadzona była prawidłowo.

W okresie sprawozdawczym zakażeń szpitalnych nie rejestrowano.

Interwencje

W 2021r. zarejestrowano 10 interwencji, które dotyczyły nieprzestrzegania reżimu sanitarnego podczas szczepienia oraz nieprzestrzegania określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 ograniczeń, nakazów i zakazów w związku wprowadzonym stanem epidemii. W 1 przypadku interwencja potwierdziła się. W 2 przypadkach interwencje przekazano do instytucji zgodnie z kompetencjami. Natomiast 7 interwencji było nieuzasadnionych

Wnioski:

Stan techniczny, funkcjonalność i wyposażenie większości zakładów lecznictwa ambulatoryjnego w dalszym ciągu ulega sukcesywnej poprawie. Stan sanitarno - higieniczny podmiotów świadczących usługi medyczne oceniono jako zadawalający. Placówki zorganizowane są prawidłowo. Spełniają również w podstawowym zakresie obowiązujące wymogi sanitarno - techniczne i przeciwepidemiczne. Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury, mające na celu minimalizację zakażeń i utrzymanie należytego stanu sanitarnego i przeciwepidemicznego. Zgodnie z zapisami ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, są one na bieżąco aktualizowane, dokonywany jest ich przegląd i ocena.

- w zakresie nadzoru higieny komunalnej

W ramach nadzoru bieżącego w trosce o zdrowie i życie mieszkańców prowadzono działania w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakością wody w pływalniach oraz przestrzegania właściwych wymagań sanitarno-higienicznych w obiektach użyteczności publicznej, głównie w zakładach opieki zdrowotnej, hotelach, zakładach fryzjersko-kosmetycznych, obiektach wczasowo-turystycznych, obiektach transportu osobowego (drogowego, kolejowego).

Nadzór Higieny Komunalnej obejmuje swym działaniem dwa miasta (Zduńska Wola, Szadek) i cztery gminy (miejska: Zduńska Wola; wiejska: Zapolice, Szadek; miejsko-wiejska: Szadek).

Teren powiatu zduńskowolskiego w roku 2021 zaopatrywany był w wodę z 14 wodociągów sieciowych i 1 wodociągu lokalnego.

W przypadku gdy w wyniku badań laboratoryjnych woda podawana do sieci wodociągowej nie odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi podejmowane były przez producentów wody działania naprawcze oraz ponowne pobory próbek wody potwierdzające przywrócenie właściwej jakości wody do spożycia np. między innymi podwyższone stężenie ołowiu 12 µg/l-wodociąg Zduńska Wola; obecność bakterii z grupy coli 28 jtk/100ml, 42 jtk/100ml. w próbkach wody pobranych z 2 hydrantów na odcinku ul. Łaskiej w Zduńskiej Woli; oraz obecności bakterii z grupy coli 1jtk/100ml, 5 jtk/100ml, 3jtk/100ml w próbkach wody pobranych w 3 punktach z sieci wodociągowej w Zapolicach.

Stan sanitarno-higieniczny nadzorowanych wodociągów w 2021 roku był dobry.

Działalność terenowo-laboratoryjna w 2021 roku przedstawiała się następująco:

Rodzaj źródła wody	Ilość pobranych próbek ogółem	Liczba wykonanych oznaczeń bakteriologicznych i fizyko-chemicznych		Liczba	
		Bakteriologiczne	Fizyczno-chemiczne	Obiektów	Przeprowadzonych kontroli sanitarnych
wodociągi : sieciowe	90	332	1213	15	45

Baseny kąpielowe

- 1) pływalnia kryta przy Szkole Podstawowej Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi im. Jana Pawła II w Zduńskiej Woli, ul. Kilińskiego 27,
- 2) obiekt sportowo rekreacyjny w Zduńskiej Woli, przy ul. prof. dr Tadeusza Kobusiewicza 2-18 w Zduńskiej Woli,
- 3) Centrum Sportu i Rekreacji Relaks, ul. Kobusiewicza 20 w Zduńskiej Woli.

W dniu 28.07.2021 roku zostały pobrane próbki wody wprowadzonej po cyrkulacji w niecce basenowej dużej na terenie MOSIR w Zduńskiej Woli. W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że woda jest zanieczyszczona bakteriami *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 8 jtk/100ml. W związku z czym została wydana decyzja unieruchomienia basenu dużego. Po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządcę basenu oraz wykonaniu powtórnych badań została wydana decyzja stwierdzająca przydatność wody do kąpielii w dużym basenie w zakresie przebadanych parametrów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 poz. 2016 z późn.zm.).

Działalność terenowo - laboratoryjna w 2021 roku przedstawiała się następująco:

Rodzaj źródła wody	Liczba pobranych próbek ogółem	Liczba wykonanych oznaczeń bakteriologicznych i fizyko-chemicznych		Liczba	
		bakteriologicznych	fizycznych chemicznych	obiektów	wykonanych kontroli protokolarnych
baseny pływalnie	6	26	52	3	1

W 2021 roku pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej znajdowało się 206 obiektów między innymi:

- ustępy publiczne

- 1) Miejsca Obsługi Podróżnych przy trasie szybkiego ruchu MOP I i MOP II,
- 2) Szalet publiczny dla mieszkańców i podróżnych w mieście Szadek.

- baza noclegowa

- 1) Pokoje noclegowe „U NINY” w Zduńskiej Woli przy ul. Zielonej 47,
- 2) Pokoje noclegowe „AGAD” w Zduńskiej Woli przy ul. Kwiatowej 6,
- 3) Pokoje noclegowe, Ostrówek 16, gm. Zduńska Wola,
- 4) „HADES” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, przy ul. Łaska 24a/b, ul. Złotnickiego 21,
- 5) „HADES” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, przy ul. Łaska 24a/b, ul. Złotnickiego 21, (Michałów),
- 6) „BIESIADA” w Zduńskiej Woli, przy ul. Łaska 104,
- 7) PUH „OPIS” w Zduńskiej Woli, ul. Wierzbowa 2 a.,
- 8) Stowarzyszenie Agro Aves Gajewniki 2 gm. Zduńska Wola.

Ogółem na terenie powiatu zduńskowolskiego jest 293 miejsc noclegowych. Wszystkie pokoje gościnne wyposażone są w typowe meble hotelowe. W 2021r. w wyżej wymienionych obiektach przeprowadzono głównie kontrole w zakresie przestrzegania określonych ograniczeń nakazów i zakazów w związku z wprowadzonym stanem epidemii. W skontrolowanych obiektach stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

- zakłady fryzjerskie, fryzjersko-kosmetyczne tatuażu i odnowy biologicznej

W okresie sprawozdawczym pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej znajdowało się 80 obiektów: 39 zakładów fryzjerskich, 30 zakładów kosmetycznych, 5 zakładów odnowy biologicznej, 3 zakłady, w których świadczone więcej niż jedną usługę oraz 3 zakłady tatuażu. Obiekty te zaopatrywane były w wodę z sieci wodociągów publicznych. Gospodarkę odpadami prowadzono w sposób uregulowany. Tylko dwa obiekty w tej grupie nie były podłączone do sieci kanalizacji miejskiej:

- 1) zakład fryzjerski Karsznice, ul. Spółdzielcza 36,
- 2) zakład fryzjerski Choszczewo 16, gm. Szadek.

Prowadzone usługi fryzjerskie i kosmetyczne oparte są wyłącznie na kosmetykach posiadających certyfikat bądź świadectwo dopuszczające do stosowania. Pranie ręczników oraz

odzieży ochronnej odbywało się poza zakładami. We wszystkich obiektach zostały wprowadzone procedury higieniczno – sanitarne zgodnie ze świadczonymi usługami.

Stan sanitarno–higieniczny skontrolowanych w 2021r. zakładów nie budził zastrzeżeń.

- dworce i stacje kolejowe

W minionym roku sprawozdawczym prowadzono nadzór nad 1 stacją PKP w Zduńskiej Woli.

Stacja mieści się w budynku wolnostojącym, zaopatrywana jest w wodę z sieci wodociągu publicznego Zduńska Wola.

- inne obiekty użyteczności publicznej:

W/g ewidencji są 42 obiekty (apteki, stacje paliw, sala kinowa, bazy MPK i PKS, oczyszczalnie ścieków, zakłady oczyszczania miasta, zakłady pogrzebowe, MOP-y, targowiska, składowisko odpadów, zakład gospodarki komunalnej).

- transport osobowy

Transport osobowy powiatu zduńskowolskiego stanowią autobusy MPK, których baza mieści się przy ul. Sieradzkiej 68/70 w Zduńskiej Woli oraz autobusy PKS z bazą przy ul. Łaskiej 36.

Na nadzorowanym terenie utrzymaniem właściwego stanu sanitarnego i opróżnianiem kontenerów na odpady stałe zajmują się następujące firmy:

- 1) REMONDIS w Zduńskiej Woli, ul. Zielonogórska 14/16.
- 2) USŁUGI TRANSPORTOWO–KOMUNALNE w Czechach 11 gm. Zduńska Wola.
- 3) FCC Polska Sp. z o. o w Zduńskiej Woli, ul. Ceramiczna 8.

- zakłady leczenia otwartego

W ewidencji Nadzoru Sanitarnego Higieny Komunalnej znajdowało się 31 zakładów leczenia otwartego, w tym: 6 publicznych, 25 niepublicznych.

Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych w 2021 r. nie budził zastrzeżeń.

- leczenie zamknięte całodobowe:

Pod nadzorem znajdowały się 4 obiekty:

1. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (Szpital ul. Królewska 29),
2. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (Zespół Poradni Specjalistycznych oraz POZ ul. Królewska 29),
3. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (Zakład Rehabilitacji Leczniczej

Oddział Dzienny w Zduńskiej Woli, ul. Królewska 29),

4. Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o. (Pomoc Doraźna ul. Królewska 29).

Odpady medyczne niebezpieczne z terenu powiatu zduńskowolskiego zabierane są przez wyspecjalizowane firmy: EKOMED Piotr Wojciechowski ul. Hanny Sawickiej 60 w Kaliszu, Enviro Projekt M. Szymanowicz ul. Ogrodowa 2B/1 w Sieradzu, TPO ul. Mińska 2 Łódź, EKO-ABC ul. Przemysłowa 7 w Bełchatowie.

Gospodarka odpadami medycznymi prowadzona była w sposób uregulowany.

Postępowanie ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

W 2021 r. PSSE w Zduńskiej Woli wpłynęło 11 wniosków o ekshumację. Wydano 9 postanowień na sprowadzenie zwłok, szczątków z zagranicy.

Na terenie powiatu zduńskowolskiego prowadzą działalność firmy specjalistyczne:

- Zakład Pogrzebowy Jachowicz ul. Dąbrowskiego 23, Zduńska Wola,
- Zakład Pogrzebowy Czesława Fraszczyńska Borki Prusinowskie 14, Szadek

Ponadto w ewidencji znajduje się 7 cmentarzy, dom pogrzebowy oraz 2 kaplice pogrzebowe.

Stan sanitarny poszczególnych grup obiektów będących pod nadzorem nie budził większych zastrzeżeń.

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej przeprowadzili w 2021 roku 158 kontroli w nadzorowanych obiektach.

W 2021r. Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej nie przeprowadziła wszystkich kontroli zaplanowanych zgodnie z Harmonogramem Nadzoru nad Obiektami z powodu zaangażowania wszystkich pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli w prace związane z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2.

Wydano 594 decyzje administracyjne 8 opinii sanitarnych, 9 postanowień.

Decyzje dotyczyły:

- doprowadzenia do właściwej jakości wody do spożycia i do kąpieli (3),
- przewozu lub ekshumacji zwłok (11),
- zatwierdzenia Laboratorium (1),
- opłatowe (2),

-dekontaminacji klatki schodowej wraz z wejściem do niej w budynkach wielorodzinnych w związku z zachorowaniem na COVID-19 mieszkańca tego budynku. (577).

Karania mandatowego w 2021 roku nie stosowano.

Skargi i interwencje

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli wpłynęło 8 interwencji dotyczących między innymi załaganie odpadów i nieodpowiedniej jakości wody do spożycia. Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Komunalnej podejmowali działania w celu rozwiązania problematycznej sprawy. Dwie interwencje uznano za zasadne.

WNIOSKI:

1. Stan sanitarno-higieniczny zakładów na terenie objętym nadzorem PSSE w Zduńskiej Woli z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie dzięki: szeregu przeprowadzanych w nich prac remontowych, zmiany lokali i wymianie wyposażenia.
2. W 2021 zwiększono bazę rekreacyjno-wypoczynkową do aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców powiatu poprzez oddanie do użytkowania Centrum Sportu i Rekreacji Relaks, ul. Kobusiewicza 20 w Zduńskiej Woli.

- w zakresie nadzoru higieny pracy

Sekcja Nadzoru Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli sprawując nadzór nad podmiotami prowadzącymi działalność gospodarczą, dąży do wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego środowiska pracy poprzez identyfikację i ocenę występujących zagrożeń zawodowych, monitoring stanu bezpieczeństwa i higieny pracy.

Do zadań sekcji należy między innymi:

- 1) Nadzór nad:
  - a/ zakładami pracy, w których występują czynniki szkodliwe dla zdrowia,
  - b/ zakładami stosującymi preparaty, substancje lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
  - c/ warunkami pracy pracowników narażonych na działanie czynników biologicznych w zakładach służby zdrowia, produkujących żywność i zakładach zajmujących się gospodarką odpadami, w tym kontrole oceny ryzyka zawodowego pracowników,
  - d/ przestrzeganiem przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach zajmujących się przetwórstwem drewna,
  - e/ warunkami pracy pracowników w zakładach trzody chlewnej,
  - f/ firmami zajmującymi się zabezpieczaniem/usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
  - g/ prekursorami narkotykowymi kat. 2 i 3 i pestycydami,
  - h/ obrotem substancjami i preparatami niebezpiecznymi,
  - i/ obiektami wprowadzającymi do obrotu produkty biobójcze,
  - j/ wprowadzaniem środków zastępczych /dopalaczy/.
- 2) Dokonywanie oceny warunków pracy na podstawie wyników pomiarów środowiska pracy.
- 3) Prowadzenie dochodzeń w sprawie chorób zawodowych i wydawanie decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do jej stwierdzenia na podstawie materiału dowodowego i orzeczeń lekarskich z jednostek orzeczniczych.
- 4) Monitoring zatruc spowodowanych zażyciem środków zastępczych.

W 2021 roku nadzorem objęto 233 podmioty, zatrudniające łącznie 9052 pracowników.

W ewidencji Sekcji dominują zakłady zatrudniające do 9 pracowników – 114 obiektów, jedynie 8 pracodawców zatrudnia powyżej 250 osób.

Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją według liczby zatrudnionych

Rok	Liczba zakładów w ewidencji ogółem	Liczba zakładów w ewidencji wg zatrudnienia			
		do 9	10-49	50-249	251 i więcej
2020	227	108	87	24	8
2021	233	114	83	28	8

Porównując strukturę zatrudnienia w 2020 r. oraz 2021 r. największe zmiany obserwuje się w zakładach zatrudniających do 9 i od 10 – 49 pracowników.

W dalszym ciągu priorytetowymi gałęziami gospodarki w powiecie jest produkcja tekstyliów, produktów spożywczych, materiałów budowlanych oraz świadczenie usług.

W 2021 roku skontrolowano 50 zakładów pracy, w których przeprowadzono 66 kontroli.

Skontrolowano warunki pracy 4458 zatrudnionym pracownikom. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano 13 decyzji administracyjnych, w tym:

- 3 decyzje nakazujące obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia,
- 3 decyzje nakazujące wykonanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
- 1 decyzje dot. nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń socjalnych,
- 6 decyzji opłatowych,

W 2020 roku wydano 14 decyzji administracyjnych.

W roku 2021 karania mandatowego nie stosowano.

Nie zgłoszono interwencji.

Na stanowiskach z przekroczeniami najwyższego dopuszczalnego poziomu hałasu występujących w środowisku pracy zatrudnionych było 264 pracowników w 9 zakładach (w roku 2020 było to 260 osób w 9 zakładach).

Na pracodawców, u których występują przekroczenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nakłada obowiązek obniżenia stężeń i natężeń tych czynników do granic obowiązujących norm higienicznych, zobowiązując

ich jednocześnie do wyposażenia narażonych pracowników w ochrony indywidualne do czasu uzyskania pożądanego stężenia/natężenia czynnika.

Ilość narażonych pracowników na przekroczenie poziomu hałasu w stosunku do ogółu zatrudnionych w porównaniu do roku ubiegłego przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba zatrudnionych pracowników	Liczba osób pracujących w przekroczeniach poziomu hałasu (NDN)
2020	2545	260
2021	2472	264

W 3 zakładach stwierdzono uchybienia w zakresie braku badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy, w 1 zakładzie stwierdzono zły stan sanitarny pomieszczeń. Wydano zalecenia, które zostały wykonane w terminie.

W 2021 roku skontrolowano 2 zakłady w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi (dot. rozbiórki płyt azbestowych). Na czynniki rakotwórcze narażone było 2 osoby.

W 2021 roku tak jak w latach ubiegłych zwracano uwagę na obowiązki pracodawców wynikające z ustawy o czynnikach biologicznych, w zakresie oceny ryzyka zawodowego, klasyfikację, wykaz szkodliwych czynników biologicznych, rejestr prac i pracowników narażonych na działanie tych czynników – szczególną uwagę były objęte zakłady służby zdrowia.

Przeprowadzono w tym zakresie 10 kontroli w 10 zakładach (w zakładach służby zdrowia, w zakładach zajmujących się przetwórstwem drewna). Narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne było 91 pracowników, w tym narażonych na czynniki biologiczne grupy 2 było 91 pracowników, a grupy 3 – 87 pracowników.

W roku 2021 przeprowadzono 17 dochodzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zawodowych, w wyniku których wydano 4 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej i 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2020 roku przeprowadzono 15 dochodzeń epidemiologicznych w zakresie chorób zawodowych, w wyniku których wydano 1 decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej i 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

W roku 2021 r. przeprowadzono 48 kontroli w zakresie substancji i preparatów chemicznych, w tym: 1 kontrola u producenta, 6 kontroli u dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, 39 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny (którzy nie są formulatorami) i 2 kontrole u dalszych użytkowników.

Ponadto przeprowadzono 6 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych oraz przeprowadzono 8 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Prowadząc nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 przeprowadzono 12 kontroli w zakładach pracy, gdzie nie stwierdzono uchybień.

W zakresie badań środowiska pracy na terenie powiatu zduńskowolskiego, w ramach nadzoru sanitarnego wykonano oznaczenia:

- pyłów – 2 pomiary na 1 stanowisku w 1 zakładzie.

Nie stwierdzono przekroczeń stężeń pyłu.

- hałasu – 9 pomiarów na 3 stanowiskach w 3 zakładach.

Nie stwierdzono przekroczenia normy hałasowej.

- toksykologii – 10 pomiary na 2 stanowiskach w 2 zakładach.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych stężeń substancji chemicznych.

- mikroklimat gorący – 32 pomiary na 32 stanowiskach w 1 zakładzie.

Nie stwierdzono warunków mikroklimatycznych niezgodnych z wymogami.

Ogółem wykonano: 53 pomiary na 38 stanowiskach w 4 zakładach.

Wnioski:

-w omawianym okresie sprawozdawczym liczba zakładów utrzymuje się na tym samym poziomie co w 2020 roku, natomiast liczba zakładów zatrudniających od 10 do 49 osób wzrosła,

-pracodawcy podejmują szereg czynności mających na celu ochronę zdrowia pracowników przed zagrożeniami w środowisku pracy,

- przekroczenia normatywów higienicznych w skontrolowanych zakładach dotyczyły hałasu,

-pracownicy narażeni na hałas wyposażeni byli w indywidualne ochronniki słuchu oraz objęci właściwą opieką medyczną,

-właściciele zakładów stosujących i wprowadzających substancje i preparaty chemiczne do obrotu zwracali uwagę, aby karty charakterystyki chemikaliów aktualizowane były

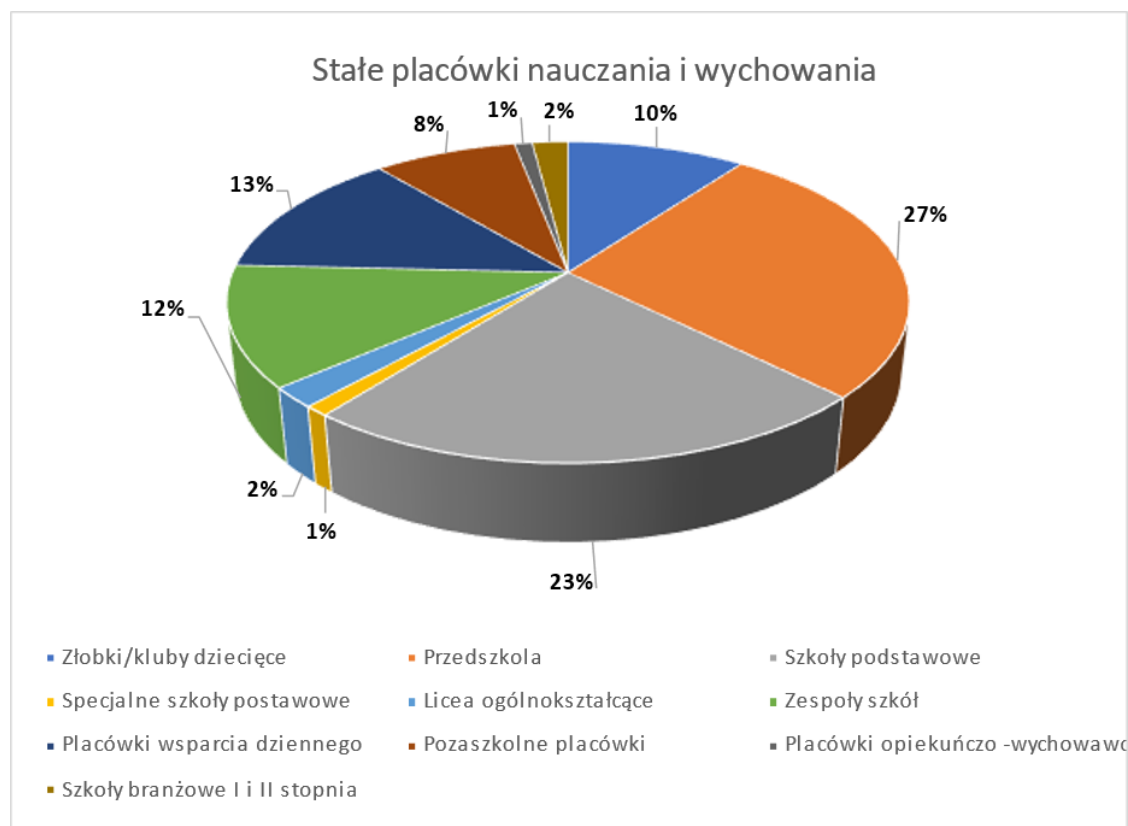
na bieżąco, a opakowania preparatów chemicznych były oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W 2021r. przeprowadzono mniejszą ilość kontroli z powodu zaangażowania wszystkich pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli w prace związane z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2.

- w zakresie higieny dzieci i młodzieży

W roku 2021 na terenie objętym nadzorem sanitarnym przez Samodzielne Stanowisko Pracy ds. Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli funkcjonowały **84** [84 w 2020r.] **stałe placówki nauczania i wychowania** oraz **21** [12 w 2020r.] **placówek sezonowych**.

Wykres nr 1. Stałe placówki nauczania i wychowania.

Ogółem przeprowadzono **87 kontroli** [26 w 2020r.], w tym **11** (8 w 2020 r.) w placówkach organizujących wypoczynek letni.

Wspólnie z przedstawicielem Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzono 1 kontrolę dotyczącą odbioru pomieszczeń oraz 3 kontrole wspólne z Sekcją Nadzoru

Bezpieczeństwa, Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych dotyczące odbioru nowopowstałych placówek.

Wydano **4 decyzje administracyjne** [0 w 2020r.], w tym:

- 1 [0 w 2020 r.] zobowiązująca,
- 1 [0 w 2020 r.] płatniczą,
- 2 [0 w .) decyzje zatwierdzające nowopowstałe żłobki.

Ponadto wydano **179** opinii sanitarnych.

W stałych skontrolowanych zakładach nauczania i wychowania przebywało **7 918** (1 175 w 2020 r.) **uczniów i wychowanków**.

Z wypoczynku letniego i zimowego skorzystało **322** (180 w 2020r.) **uczestników**.

Stan sanitarny i techniczny poszczególnych typów placówek przedstawiał się następująco:

Żłobki/kluby dziecięce

Na podległym terenie funkcjonowało 9 niepublicznych żłobków i 1 klub dziecięcy.

Ogółem do 6 skontrolowanych placówek uczęszczało 97 [98 w 2020r.] dzieci.

Objęto nadzorem nowopowstały żłobek „Trampolina” w Henrykowie, gm. Zduńska Wola.

Pięć placówek zlokalizowanych było w mieście Zduńska Wola.

Żłobki usytuowane były w budynkach usługowych, dostosowanych do prowadzonej działalności, podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacji miejskiej za wyjątkiem 1 klubu dziecięcego posiadającego kanalizację miejscową.

Placówki podłączone były do ogrzewania miejskiego lub posiadały własne kotłownie CO na ekogroszek. Grzejniki centralnego ogrzewania i punkty świetlne były osłonięte.

We wszystkich placówkach zapewniono prawidłowe oświetlenie naturalne i sztuczne oraz sprawną wentylację grawitacyjną lub mechaniczną.

Pomieszczenia wydzielone dla potrzeb dzieci były w dobrym stanie sanitarnym, utrzymywane w bieżącej czystości i dezynfekcji.

Meble z certyfikatami dostosowano do wymogów ergonomii. Zabawki oznakowane znakiem CE, spełniały wymogi bezpieczeństwa i higieny.

Gospodarka odpadami była uregulowana, odpady gromadzono w pojemnikach szczelnie przykrywanych, usytuowanych w wyznaczonych miejscach na utwardzonych podłożach i opróżnianych systematycznie.

Wszystkie placówki posiadały wydzielone place rekreacyjne i place zabaw, wyposażone w urządzenia zabawowe z certyfikatami oraz piaskownice, w których okresowo wymieniano piach.

Dzieci z 6 skontrolowanych placówek w trakcie pobytu korzystały z pełnego wyżywienia prowadzonego przez firmę cateringową. Dopajanie prowadzone było na bieżąco. Decyzji nie wydawano i karania mandatowego nie stosowano.

We wszystkich placówkach opracowano i wdrożono wewnętrzne regulaminy i procedury dotyczące funkcjonowania żłobków/ klubów dziecięcych w czasie pandemii.

Przedszkola

Na podległym terenie funkcjonowały 23 placówki [23 w 2020 r.] w tym: 12 publicznych przedszkoli, 9 niepublicznych przedszkoli, 1 publiczny i 1 niepubliczny punkt przedszkolny.

Objęto nadzorem 1 placówkę – Niepubliczne Przedszkole „Trampolina” w Henrykowie, gm. Zduńska Wola, natomiast zlikwidowane zostało Niepubliczne Przedszkole „Akademia Myszki Miki” w Zduńskiej Woli, ul. Juliusza 1.

Ogółem do 19 skontrolowanych placówek uczęszczało 1 133 [765 w 2020 r.] dzieci. Dwanaście publicznych przedszkoli, dziewięć niepublicznych przedszkoli i dwa punkty przedszkolne mieściły się w budynkach wolnostojących, murowanych przystosowanych.

Wszystkie placówki podłączone były do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

We wszystkich skontrolowanych przedszkolach stwierdzono zachowanie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych oraz zapewniono dla dzieci właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

W przedszkolach ogrzewanie zapewnione było z sieci miejskiej lub z kotłowni lokalnych.

Grzejniki centralnego ogrzewania były zabezpieczone osłonami.

Gospodarka odpadami była uregulowana.

We wszystkich placówkach zapewniono prawidłowe oświetlenie naturalne i sztuczne oraz sprawną wentylację grawitacyjną lub mechaniczną.

Śmietniki/ kontenery/ pojemniki w dobrym stanie sanitarnym, usytuowane na utwardzonych podłożach i opróżnianych systematycznie.

Dziewięć skontrolowanych przedszkoli, posiadało na własnej działce plac zabaw wyposażony w urządzenia i sprzęt zabawowy w dobrym stanie sanitarnym, spełniający wymogi bezpieczeństwa. W 1 niepublicznym przedszkolu dzieci korzystały z miejskiego placu zabaw.

W 12 skontrolowanych [8 w 2020 r.] placówkach były prawidłowo urządzone i nadzorowane piaskownice, w których piasek wymieniano raz w roku, a w razie potrzeby uzupełniano.

W dwóch przedszkolach, tj. Nr 7 i Nr 10 w Zduńskiej Woli sale zajęć ruchowych zostały zaadaptowane na sale dydaktyczne.

We wszystkich przedszkolach sale zajęć przeznaczone do realizacji zadań wychowawczo-dydaktycznych wykorzystywano również do spożywania posiłków, a w grupach młodszych także do spania. Pościel i leżaki przechowywane w sposób gwarantujący bezpieczeństwo zdrowotne, regularnie prane.

W 10 skontrolowanych [6 w 2020 r.] placówkach dzieci nie leżakowały (w 8 niepublicznych przedszkolach, w 2 punktach przedszkolnych).

Sprzęty, z których korzystały dzieci dostosowane były do wymagań ergonomii. Wszystkie placówki posiadały meble z certyfikatami. Zabawki w dobrym stanie sanitarnym, oznakowane były symbolem CE.

Wszystkie przedszkola miały zapewnione warunki do prowadzenia żywienia, do 9 placówek, w tym do 1 punktu przedszkolnego i 8 niepublicznych przedszkoli posiłki dowożono w formie cateringu, przez firmy świadczące tego typu usługi, wpisane do rejestru PIS w zakresie prowadzonego żywienia.

Z ogólnej liczby dzieci uczęszczających do skontrolowanych przedszkoli, tj.: 1 133 [765 w 2020 r.], z pełnego wyżywienia korzystało 809 (71%) [740 (97%) w 2020 r.] dzieci w 9 placówkach, sam obiad w formie cateringu spożywało 217 (19%) [25 (3%) w 2020 r.] dzieci w 3 placówkach, śniadanie i podwieczorek dzieci przynosiły własne przygotowywane przez rodziców.

Z dofinansowania do posiłków korzystało 89 (11%) [108 (14%) w 2020 r.] dzieci.

W ramach higienizacji dokonano oceny dostosowania mebli przedszkolnych do zasad ergonomii w 1 [1 w 2020 r.] przedszkolu, w 4 [28 w 2020r.] oddziałach, gdzie zbadano 73 [54 w 2020 r.] stanowiska pracy przedszkolaka. Nieprawidłowości w powyższym obszarze nie stwierdzono.

W 2021r. decyzji administracyjnych nie wydawano. Karania mandatowego nie stosowano.

We wszystkich placówkach opracowano i wdrożono wewnętrzne regulaminy i procedury dot. funkcjonowania przedszkoli w czasie pandemii.

Szkoły podstawowe

Ewidencją objętych było 19 [20 w 2020r.] szkół podstawowych, w tym 1 specjalna.

Skontrolowano 14 szkół, w których naukę pobierało 3 322 [1 - 294 w 2020r.] uczniów.

Zlikwidowano Szkołę Podstawową nr 4 w Zduńskiej Woli, ul. Parkowa 5.

Skontrolowane placówki mieściły się w budynkach przystosowanych, podłączone do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane, uczniowie mieli zapewnioną przez cały rok szkolny bieżącą ciepłą wodę oraz niezbędne środki do utrzymania higieny osobistej oraz dezynfekcji.

Na terenie Zduńskiej Woli ogrzewanie z sieci miejskiej miały 4 szkoły, z sieci gazowej -1. Na pozostałym terenie 9 placówek posiadało kotłownie lokalne (olejowe, na pelet/ekogroszek). Grzejniki centralnego ogrzewania były zabezpieczone.

Zapewniono prawidłowe oświetlenie naturalne i sztuczne.

Gospodarka odpadami stałymi była uregulowana. Śmietnik/kontenery w dobrym stanie sanitarnym, usytuowano na utwardzonym podłożu w odległości powyżej 10 m od budynków.

W nadzorowanych obiektach uczniowie mieli możliwość korzystania z pracowni komputerowych, urządzonych zgodnie z wymogami.

We wszystkich szkołach nadal brakowało opieki lekarskiej i stomatologicznej. Natomiast opiekę pielęgniarską zapewniono we wszystkich placówkach w niepełnym wymiarze godzinowym, w tym w 2 szkołach tylko zadaniowo, co uniemożliwiało pielęgniarkom sprawowanie prawidłowej opieki nad uczniami.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej funkcjonowały w 11 szkołach.

Dożywianie prowadzono we wszystkich skontrolowanych szkołach, z którego korzystało 1 529 (46 %) uczniów, przy czym z obiadów w formie cateringu korzystało 342 (22%) osób żywionych. Posiłki dofinansowane miało 158 (10%) uczniów. Drugich śniadań nie organizowano.

Warunki do prowadzenia żywienia posiadało 7 skontrolowanych placówek. Natomiast brak warunków odnotowano w 7 (50%) szkołach, w których uczniowie mogli korzystać z obiadów jednodaniowych dowożonych ze stołówki szkolnej ościennej szkoły.

Z napoju w postaci mleka w opakowaniach jednostkowych, wydawanego w 8 szkołach, korzystało 1 285 (39%) dzieci.

Owoce i ich przetwory otrzymywało 1 269 uczniów (38%) z 8 szkół.

W szkołach podstawowych funkcjonowało 5 sklepików szkolnych (prowadzone przez agentów), które oferowały asortyment zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Ponadto w 3 szkołach znajdowały się automaty do sprzedaży środków spożywczych.

Warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego przedstawiały się następująco: pełnowymiarową salę gimnastyczną z kompleksowym zapleczem higienicznym posiadało 9 szkół, tj. Szkoła Podstawowa nr 7, nr 12, nr 13 w Zduńskiej Woli, w Prusinowicach, w Izabelowie, w Wojsławicach, w Krobanowie, w Zapolicach, w Szadku. Salę gimnastyczną niepełnowymiarową lub rekreacyjną posiadały 4 placówki, w tym 1 miała 2 sale rekreacyjne. Dwie placówki, tj. Szkoła Podstawowa w Krokoticach i Annopolu Starym nie posiadały żadnej sali gimnastycznej, zajęcia z wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Krokoticach odbywały się na przystosowanym do zajęć wf holu głównym, a w Szkole Podstawowej w Annopolu Starym na świetlicy dostosowanej do prowadzenia tego rodzaju zajęć.

Uczniowie klas czwartych z 7 szkół jeden raz w tygodniu korzystali z basenu przy Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w Zduńskiej Woli.

Natryski były przy wszystkich szkolnych zespołach sportowych, które w 2 placówkach sporadycznie wykorzystywano po dodatkowych zajęciach lekcyjnych, w 7 placówkach nie używano w ogóle.

Analizując warunki do prowadzenia wychowania fizycznego należy stwierdzić, iż w 2 szkołach zajęcia wychowania fizycznego nadal były prowadzone na holach szkolnych, szczególnie dla uczniów klas nauczania zintegrowanego. Ponadto często zdarzało się, że z jednej sali gimnastycznej korzystali uczniowie 2 lub 3 oddziałów jednocześnie.

Osiem szkół posiadało kompleksowo wyposażone i urządzone pracownie chemiczne, w których znajdowały się substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

W ramach higienizacji procesu nauczania w szkołach podstawowych dokonano:

- higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 14 placówkach, w 165 oddziałach. Niezgodnych z zasadami higieny nie stwierdzono.

- w 2021r. oceny dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów dokonano w 1 placówce, w 2 oddziałach, zbadano 32 stanowiska pracy ucznia.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniały 10 minutowe przerwy międzylekcyjne oraz jedną/dwie dłuższe. Ponadto przy sprzyjających warunkach pogodowych uczniowie mieli możliwość spędzania ich na świeżym powietrzu.

W 2021r. wydano 2 decyzje [0 w 2020r.] w tym:

- 1 [0 w 2020r.] merytoryczną,
- 1 [0 w 2020r.] płatniczą.

Karania mandatowego nie stosowano.

We wszystkich placówkach opracowano i wdrożono wewnętrzne regulaminy i procedury dot. funkcjonowania szkół w czasie pandemii.

Licea Ogólnokształcące

W 2021 r. w ewidencji znajdowały się 2 licea, tj. I LO w Zduńskiej Woli, ul. Dąbrowskiego 6 i II LO w Zduńskiej Woli, ul. KEN 6.

Kontroli poddano 1 placówkę w której naukę pobierało 448 uczniów. Dożywiania nie prowadzono. Placówka posiadała pracownię chemiczną, wraz z zestawem substancji chemicznych i ich mieszanin. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Decyzji administracyjnych nie wydawano, karania nie stosowano.

Placówka posiadała wewnętrzny regulamin i procedury dotyczące funkcjonowania szkoły w czasie pandemii.

Branżowe szkoły I i II stopnia

Nadzorem objęto 2 placówki [2 w 2020 r.], tj. liceum plastyczne, szkoła muzyczna II stopnia. Przeprowadzono 1 kontrolę w szkole muzycznej. Ogółem do placówki uczęszczało 103 dzieci. Warunki pobytu były właściwe.

W placówce wdrożono wewnętrzne regulaminy i procedury dotyczące funkcjonowania szkół w czasie pandemii.

Zespoły szkół

Ewidencją objętych było 10 [10 w 2020r.] zespołów szkół, w skład których wchodziły 34 placówki. Kontroli poddano 3 szkoły.

Naukę w zespołach pobierało 1 821 uczniów [w 2020 r. nie skontrolowano zespołów].

Zespoły szkół mieściły się w budynkach przystosowanych, podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Trzy placówki podłączone były do sieci ciepłowniczej miejskiej. Grzejniki centralnego ogrzewania były osłonięte.

Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych były zachowane i uczniowie mieli zapewnione prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej.

We wszystkich zespołach zapewniono prawidłowe oświetlenie naturalne i sztuczne.

Gospodarka odpadami stałymi była uregulowana. Śmietniki (kontenery) w dobrym stanie sanitarnym, usytuowane były na utwardzonych podłożach.

Uczniowie dwóch szkół wchodzących w skład zespołów mieli możliwość korzystania z pracowni komputerowych, które urządzone były zgodnie z wymogami.

Gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej urządzone zgodnie z wymogami funkcjonowały w 2 zespołach, opieka pielęgniarska zapewniona była w niepełnym wymiarze godzinowym. Opieki lekarskiej i stomatologicznej brak.

Dożywianie prowadzone było w 1 zespole w formie obiadów jedno - i dwudaniowych. Ponadto w przedszkolu funkcjonującym przy 1 zespole dla 199 dzieci w oddziałach przedszkolnych podawano pełne wyżywienie w postaci śniadania, obiadu i podwieczorku. Ogółem posiłki spożywało 773 uczniów/dzieci, z czego z posiłków dofinansowanych korzystało 10 (1%) uczniów.

Warunki do prowadzenia żywienia posiadał 1 zespół, w 2 placówkach dożywiania nie prowadzono, tj. w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 w Zduńskiej Woli, ul. Żeromskiego 10, oraz w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zduńskiej Woli, ul. KEN 6.

Napoju w postaci mleka oraz owoców i warzyw nie oferowano.

W 2 zespołach funkcjonowały sklepiki szkolne prowadzone przez agentów, które oferowały asortyment zgodny z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Pracownie chemiczne posiadały 2 zespoły, w obu znajdowały się substancje chemiczne niebezpieczne. Nieprawidłowości w powyższym obszarze nie stwierdzono.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 2 zespołach była wystarczająca, tj. 2 posiadały sale gimnastyczne pełnowymiarowe z zapleczem sanitarnym i boiska sportowe. W Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zduńskiej Woli, ul. KEN 6 w rozkładzie zajęć lekcyjnych nie były uwzględnione zajęcia z wychowania fizycznego.

Natryski były w 2 zespołach, w 1 wykorzystywane tylko po dodatkowych zajęciach sportowych.

W ramach higienizacji procesu nauczania dokonano higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych w 3 zespołach, w 65 oddziałach. Niezgodnych z zasadami higieny nie stwierdzono. W 2021r. decyzji nie wydawano. Karania mandatowego nie stosowano.

Wszystkie skontrolowane placówki posiadały wdrożone procedury w celu przeciwdziałania i zapobiegania COVID-19.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Pod nadzorem znajdowała się 1 placówka, tj. Dom Dziecka im. Maksymiliana Marii Kolbego w Wojsławicach, gm. Zduńska Wola.

Kontroli nie przeprowadzano, decyzji nie wydano.

Placówki wsparcia dziennego

Ewidencją objęto 10 [11 w 2020r.] placówek, w tym 5 [6 w 2020r.] świetlic środowiskowych, 4 [4 w 2020r.] placówki opieki dziennej nad dziećmi, 1 [1 w 2020r.] klub młodzieżowy. Zlikwidowano Świetlicę Środowiskową w Sikucinie, gm. Szadek.

Skontrolowano 5 placówek, w której z zajęć korzystało 788 [18 w 2020r.] podopiecznych.

Warunki do utrzymania higieny osobistej były zapewnione.

Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek był dobry, decyzji nie wydawano, karania mandatowego nie stosowano.

Placówki posiadały wewnętrzne regulaminy i procedury dotyczące funkcjonowania ich w czasie pandemii.

Pozaszkolne placówki specjalistyczne

Nadzorem objętych było 7 [7 w 2020r.] placówek na terenie miast: Zduńska Wola i Szadek oraz gminy Zapolice.

Skontrolowano 1 placówkę. Z zajęć korzystało 206 dzieci. Podopieczni mieli zapewnione właściwe warunki pobytu.

Decyzji nie wydano, karania mandatowego nie stosowano.

Placówka posiadała wdrożone procedury w celu przeciwdziałania i zapobiegania COVID-19.

Placówki wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży

W 2021 r. na naszym terenie funkcjonowała 1 [1 w 2020 r.] placówka organizująca wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej na trzech turnusach.

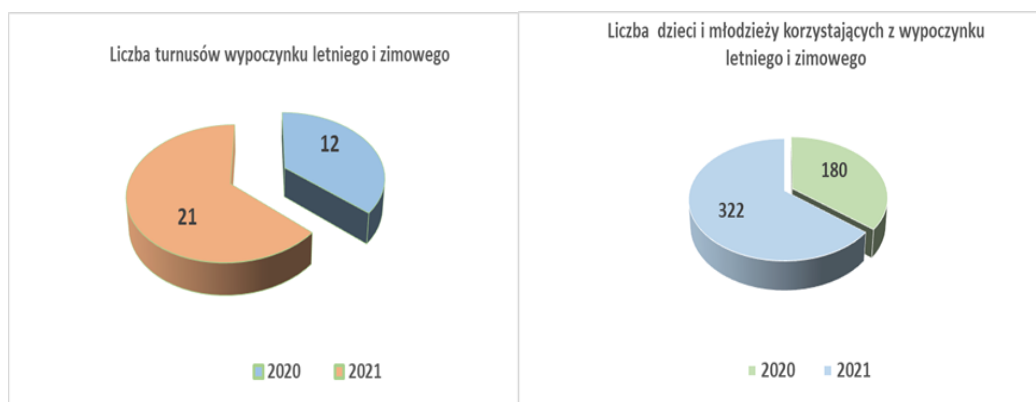
W miejscu zamieszkania wypoczynek dla dzieci i młodzieży zorganizowany był na 18 [11 w 2020 r.] turnusach, w tym na 1 [4 w 2020 r.] zorganizowany był wypoczynek zimowy, a na 20 [7 w 2020 r.] wypoczynek letni.

Skontrolowano 11 turnusów wypoczynku letniego; zimowego turnusu nie skontrolowano z uwagi prowadzenie innych działań związanych z pandemią.

Ogółem z wypoczynku letniego i zimowego skorzystało 322 [180 w 2020 r.] uczestników w przedziale wiekowym od 4 do 17 lat.

Poniższy wykres przedstawia porównanie z rokiem ubiegłym odnośnie liczby turnusów i liczby uczestników wypoczynku letniego i zimowego zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na podległym terenie.

Wykres nr 2 . Wykres odnośnie liczby turnusów i liczby uczestników w latach 2021 i 2020

Dożywianie uczestników wypoczynku letniego przedstawiało się następująco:

- w 6 placówkach oferowano obiad (zapewniony na miejscu i/lub poza placówką),
- w 1 placówce oferowano pełne wyżywienie (II śniadanie, 2-daniowy obiad, podwieczorek),
- w 1 placówce podawano II śniadanie i obiad w formie cateringu,
- w 1 placówce suchy prowiant w postaci kanapek, wodę mineralną, soki.

Ponadto w 1 placówce oferowano wodę mineralną i soki w opakowaniach jednostkowych.

Ramowy program wypoczynku we wszystkich skontrolowanych placówkach realizowany był w postaci zajęć: plastycznych, sportowo-rekreacyjnych, tanecznych, konnych (jazda konna, powożenie bryczką), profilaktycznych, gier i zabaw, meczy w piłkę nożną, wycieczek pieszych i autokarowych przy uwzględnieniu zasad bezpieczeństwa w trakcie trwania pandemii.

Harmonogramy zajęć były dostępne do wglądu, prowadzono na bieżąco dzienniki zajęć.

Opieka medyczna w razie potrzeby zapewniona była na telefon. Ponadto na każdym skontrolowanym turnusie była osoba przeszkolona z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz znajdowała się odpowiednio wyposażona apteczka.

Zachorowań, wypadków, urazów i zatruc nie stwierdzono.

Warunki sanitarno-higieniczne we wszystkich placówkach były właściwe.

Decyzji nie wydawano, karania mandatowego nie stosowano.

Skontrolowane obiekty były utrzymane we właściwym stanie sanitarno-technicznym, w każdym przedstawiono do wglądu wdrożone procedury w celu przeciwdziałania i zapobiegania COVID-19.

Interwencje

W 2021 roku zarejestrowano 2 interwencje dotyczące organizacji kiermaszu bożonarodzeniowego w placówce oświatowej oraz prowadzenia zajęć wf. poza obrębem placówki w nieodpowiednich warunkach pogodowych i niewłaściwych stanowisk pracy ucznia. Interwencje uznano za bezzasadne.

Wnioski

Reasumując powyższą ocenę należy stwierdzić, że:

1. Stan sanitarno-higieniczny placówek na terenie objętym nadzorem przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zduńskiej Woli z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie. Na podniesienie standardu oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświatowo-wychowawczych wpływ miały przeprowadzane prace remontowe i konserwatorskie obiektów.
2. Z uwagi na utworzenie w 2 przedszkolach dodatkowych grup i zaadaptowania sal zajęć ruchowych na sale dydaktyczne warunki pobytu dzieci są nadal nienajlepsze.
3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w skontrolowanych placówkach utrzymała się na tym samym poziomie w porównaniu do roku ubiegłego.
4. Nadal obserwuje się negatywne zjawisko pozbawienia uczniów opieki lekarskiej i stomatologicznej oraz ograniczenie opieki pielęgniarskiej.
5. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w skontrolowanych placówkach prowadzony był prawidłowo.
6. Zadawalający jest fakt dotyczący zapewnienia uczniom szafek na pozostawianie części podręczników i przyborów szkolnych.
  1. Wszystkie czynne piaskownice w skontrolowanych placówkach po zajęciach są zabezpieczone przykryciami przed odpadami i odchodami zwierzęcymi oraz poddawane okresowej wymianie piasku.
  2. W nadzorowanych placówkach przestrzegany był zakaz palenia tytoniu oraz papierosów elektronicznych; wszystkie zapewniały właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.
  3. W ramach kontroli sanitarnych w trakcie trwania wypoczynku dzieci i młodzieży nie stwierdzono uchybień dotyczących zapewnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych.
  4. W skontrolowanych placówkach wdrożono i przestrzegano procedury postępowania oraz procedury zapobiegawcze w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem.

- w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

1. opiniowano projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
2. opiniowano warunki realizacji inwestycji w zakresie uwarunkowań środowiskowych inwestycji i wymagań higienicznych i zdrowotnych,
3. uzgadniano dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
4. uczestniczono w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych i lokali.

W 2021 roku wydano dla powiatu zduńskowolskiego 51 opinii, uzgodnień z tego w sprawach:

-studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin -----	0
-projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin -----	13
-raportu oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu ----	31
-warunków realizacji inwestycji-----	1
- zgodności projektu budowlanego z wymaganiami sanitarnymi -----	5
-wizji lokalnych-----	0
-kontroli budynków w trakcie budowy-----	0
-odbioru lokalu przeznaczonego na sklep zielarsko-medyczny -----	1

Dokonano odbiorów nowych i przebudowywanych obiektów budowlanych oraz

obiektów po zmianie sposobu użytkowania w ilości ----- 22

w tym:

-obiektów i pomieszczeń funkcji żywieniowo - żywnościowej -----	5
-zakładów fryzjerskich, gabinetów odnowy i kosmetycznych -----	0
- obiektów przedszkoli, żłobków, szkół i świetlic-----	3
- zakładów opieki zdrowotnej-----	2
-aptek, sklep zielarsko- medyczny-----	1
-obiektów usługowo-produkcyjnych-----	11
-obiektów infrastruktury technicznej-----	0

(obiektów oczyszczalni ścieków)

W opiniowanych przypadkach szczególną uwagę zwracano na :

-bezpieczeństwo ludzi,

- ochronę środowiska,
- ochronę zdrowia i życia ludzi przed skutkami uciążliwych procesów technologicznych,
- ochronę przed emisją czynników uciążliwych np. hałasem, ściekami, gazami,
- właściwe uzbrojenie terenów w sieci wodociągowe i kanalizacyjne.

W ramach opiniowania planów miejscowych zwracano szczególną uwagę na właściwe kształtowanie terenu pod względem funkcjonalnym, wyposażenie terenów planowanych do zurbanizowania w odpowiednie instalacje sanitarne, odpowiednie rozmieszczenie zabudowy w stosunku do uciążliwych dróg, zakładów i innych przedsięwzięć, właściwe kształtowanie terenów przestrzeni publicznej, rekreacyjnych, usługowych, produkcyjnych itp.

W przypadku inwestycji mogących oddziaływać na środowisko, dla których może być konieczne sporządzenie raportu, sprawdzano wielkość i zakres przedsięwzięcia, miejsce jego lokalizacji, bezpośrednie sąsiedztwo, możliwe oddziaływanie na sąsiednie tereny i środowiskowe uwarunkowania inwestycji. Przy opiniowaniu warunków realizacji inwestycji zwracano szczególną uwagę na zapewnienie właściwych technologii produkcji, odpowiednią ochronę zdrowia i środowiska, zapewnienie właściwych warunków sanitarnych i higieny pracy pracowników, zapewnienie właściwej gospodarki odpadami i ściekami, zapewnienie bezpieczeństwa sąsiednim terenom i ich mieszkańcom.

W rozwiązaniach projektowych sprawdzana była zgodność z wymaganiami sanitarnymi wynikającymi z przepisów techniczno-budowlanych oraz przepisów związanych z produkcją i obrotem artykułami żywnościowymi, sprzętem i pomieszczeniami, w których udzielane są świadczenia zdrowotne, warunkami sanitarnymi w zakładach pracy, higieny środowiska, higieny procesów nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji.

W zakresie odbioru obiektów zwracano uwagę czy obiekt realizowany był na podstawie pozwolenia na budowę lub zgłoszenia i czy był zrealizowany zgodnie z uzgodnionym pod względem higieniczno-sanitarnym projektem oraz czy spełnia wymagania przepisów w zakresie higieniczno-zdrowotnym.

- w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Pracownik zatrudniony na Samodzielnym Stanowisku Pracy ds. Oświaty i Promocji Zdrowia prowadzi zorganizowaną działalnością wychowawczą, informacyjną i propagandową, mającą na celu podnoszenie kultury zdrowotnej ludności i stanowi jeden z elementów promocji zdrowia. Zakres działania Oświaty Zdrowotnej oparty jest o Narodowy Program Zdrowia oraz sytuację epidemiologiczną naszego terenu. Praca w zakresie działalności Oświaty Zdrowotnej w roku 2021 opierała się na realizacji programów edukacyjnych, programów szkoleniowych i innej działalności edukacyjnej skierowanej do określonej grupy odbiorców. Zadaniem pracowników sekcji Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia jest wspieranie, koordynowanie i monitorowanie inicjatyw prozdrowotnych, przy szerokiej współpracy kadry pedagogicznej, pracowników fachowych służby zdrowia, samorządów lokalnych oraz instytucji mogących pomóc przy kreowaniu bezpiecznego i zdrowego stylu życia społeczeństwa.

W 2021 roku realizowano następujące programy:

Ogólnopolski Program Profilaktyczno-Edukacyjny „Trzymaj Formę” - w roku 2021 kontynuowany był ogólnopolski program profilaktyki nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży „Trzymaj Formę” dla uczniów klas V – VIII szkół podstawowych. W powiecie zduńskowolskim udział w programie mimo pandemii COVID-19 zadeklarowało **13** szkół podstawowych, z czego **10** go zrealizowało w całości przesyłając online sprawozdania. Programem objęto w roku szkolnym 2020/2021 **1165** uczniów i **671** rodziców.

Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne” to nowy, ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli opracowany wspólnie z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W 2021 roku została przeprowadzona kolejna edycja programu. Okres przedszkolny jest niezmiernie ważnym etapem kształtowania się postaw determinujących aktualne i przyszłe zachowania dotyczące zdrowia. Dlatego też istotne jest edukowanie dzieci w zakresie prawidłowego żywienia już od najmłodszych lat. Utrwalone wówczas przyzwyczajenia zdrowotne i nawyki decydują o późniejszym stylu życia. Grupa, do której skierowany jest nowy program, to dzieci uczęszczające do przedszkoli w wieku 5-6 lat.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program jest skierowany także do rodziców i opiekunów dzieci, gdyż zwiększa to skuteczność programów profilaktycznych. W 2021 roku w edycję zostały zaangażowane 4 przedszkola. Działaniami programowymi objęto 147 dzieci i 80 rodziców.

Profilaktyka HIV/AIDS – w 2021 roku do marca prowadzona była edukacja dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych. W miarę otrzymywania materiałów edukacyjnych z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi prowadzona była ich dystrybucja do podległych placówek, w których wykorzystywane są podczas prelekcji prowadzonych przez nauczycieli. W ramach obchodów **Światowego Dnia Walki z AIDS** pracownik OZPZ sporządził i zamieścił na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli informację dotyczącą Obchodów Światowego Dnia Walki z AIDS wraz z materiałami edukacyjnymi do pobrania drogą elektroniczną. Dokonał dystrybucji materiałów edukacyjnych dotyczących AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową do 4 ZOZ-ów publicznych i niepublicznych. Również na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli została rozpropagowana kampania profilaktyczno-edukacyjna „Czy wiesz, że.....” mająca w prosty sposób za pomocą zrozumiałego języka i równie interesujących form graficznych wyjaśnić najczęściej powielane mity i przesady dotyczące HIV/AIDS. Także na stronie internetowej PSSE zostały zamieszczone informacje o konkursie graficznym zorganizowanym przez Krajowe Centrum ds. AIDS pt. „Komiks Kontra AIDS” dla wszystkich zainteresowanych.

Profilaktyka antynikotynowa – w 2021 roku działania związane z wiosenną (**Światowy Dzień bez Tytoniu**) i jesienną (**Światowy Dzień Rzucania Palenia**) akcją antynikotynową ze względu na wprowadzenie obostrzeń związanych z pandemią wirusa SARS CoV-2 ograniczyły się do zorganizowania ekspozycji wizualnych przed i wewnątrz siedziby PSSE w Zduńskiej Woli oraz zamieszczeniu na stronie internetowej PSSE informacji dotyczących haseł oraz celów obchodów obydwu akcji wraz z materiałami do pobrania drogą elektroniczną.

„Czyste Powietrze Wokół Nas” - w ramach profilaktyki antytytoniowej w 2021 roku w 16 przedszkolach (13 przedszkolach i 3 oddziałach przedszkolnych) kontynuowany był program „Czyste Powietrze Wokół Nas” skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodziców mający na celu nauczenie dzieci jak się zachować kiedy palą przy nich osoby dorosłe, a rodzicom uzmysłwić jak bardzo jest szkodliwe palenie bierne. Programem objęto 661 dzieci i 545 rodziców lub opiekunów.

„Bieg Po Zdrowie” - w 2021 roku kontynuowano również realizację ogólnopolskiego Programu Antytytoniowej Edukacji Zdrowotnej „**Bieg po zdrowie**” skierowanego do IV klas szkół podstawowych. Działaniami programowymi objęto **9** szkół podstawowych. Ogółem działaniami objęto **192** uczniów i **101** rodziców i opiekunów. Program posiada patronat Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia i Rzecznika Praw Dziecka.

Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy – STOP! Wybieramy zdrowie” – w 2021 roku mimo pandemii w 10 szkołach podstawowych kontynuowana była Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy STOP! Wybieramy zdrowie” . Celem Kampanii jest obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania ryzykownych zachowań generowanych przez grupę rówieśniczą, pogłębienie rozumienia zachowań zagrażających zdrowiu lub życiu, umożliwienie odbiorcom identyfikacji problemu uzależnienia, wzmocnienie u uczestników tendencji do odpowiedzialnych zachowań /asertywność/ związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych. W kampanii wzięło udział **10** szkół podstawowych, a z wiedzy skorzystało **558** uczniów oraz **135** rodziców.

ARS czyli jak dbać o miłość – w 2021 roku w powiecie zduńskowolskim kontynuowana była realizacja programu profilaktyczno-edukacyjnego "**ARS, czyli jak dbać o miłość**", który jest jednym z komponentów **Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”**. Profilaktyczno-edukacyjny program "ARS, czyli jak dbać o miłość" autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka został objęty honorowym patronatem Ministerstwa Edukacji Narodowej, a jego celem jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie całego kraju i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki czy środki zastępcze tzw. "dopalacze"). Wyjątkowość programu polega na kompleksowym podejściu do profilaktyki uzależnień w kontekście wartości wyznawanych przez młodych ludzi. W realizacji programu mimo pandemii COVID-19 wzięło udział 7 szkół ponadpodstawowych. Działaniami edukacyjnymi objęto **580** uczniów **226** rodziców. Innym komponentem Projektu KIK/68 „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych" jest kampania "**Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu**", której celem jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Kampania trwała do końca 2016 roku, jednak działania kampanijne zostały przedłużone przez GIS na kolejne lata jako umacnianie osiągnięć Projektu KIK/68

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Niestety ze względu na pandemię została ona zawieszona. **Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli cyklicznie pojawiają się informacje** (wraz z materiałami edukacyjnymi do pobrania drogą elektroniczną) **dotyczące zagrożeń jakie niesie ze sobą zażywanie nowych narkotyków tzw. „dopalaczy”**.

Profilaktyka WZW – w 2021 roku realizowana była II edycja programu profilaktyczno-edukacyjnego „**Podstępne WZW**” skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” dostarczającą materiały edukacyjne i scenariusze zajęć. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych. W pilotażowej edycji programu wzięło udział I Liceum Ogólnokształcące w Zduńskiej Woli i II Liceum Ogólnokształcące w Zduńskiej Woli . Programem objęto **214** uczniów.

Profilaktyka nowotworów złośliwych skóry (czerniaka) – w 2021 roku realizowana była II edycja programu profilaktyczno-edukacyjnego „**Znamie! Znam je?**” skierowanego do uczniów szkół ponadpodstawowych. Program jest realizowany we współpracy z Fundacją „Gwiazda Nadziei” dostarczającą materiały edukacyjne i scenariusze zajęć. Celem programu jest upowszechnienie wiedzy na temat złośliwych nowotworów skóry (czerniaka) wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych. W tej edycji programu wzięło udział I Liceum Ogólnokształcące i II Liceum Ogólnokształcące w Zduńskiej Woli. Programem objęto **255** uczniów.

Oprócz pracy merytorycznej, pracownik OZPZ prowadził również działalność nawiązującą do głównych celów oświaty zdrowotnej, jednak w znacznym stopniu rozszerzającą oddziaływanie kultury prozdrowotnej na różne grupy społeczeństwa (tzw. działania akcyjne).

Obchody Światowego Dnia Zdrowia – 2021 rok zgodnie z zaleceniami WHO upłynął na realizacji działań pod hasłem „Zbudować sprawiedliwszy i zdrowszy świat”. Niektórzy ludzie są w stanie żyć zdrowiej i mają lepszy dostęp do usług zdrowotnych niż inni - ze względu na warunki, w których się rodzą, rosną, żyją, pracują i starzeją się. Na całym świecie niektóre grupy walczą o związanie końca z końcem przy niewielkich dochodach dziennych, mają gorsze warunki mieszkaniowe i wykształcenie, mniejsze możliwości zatrudnienia, doświadczają większej nierówności płci oraz mają ograniczony dostęp do bezpiecznego środowiska, czystej wody i powietrza, bezpieczeństwa żywnościowego i usług zdrowotnych lub nie mają go wcale.

Prowadzi to do niepotrzebnego cierpienia, możliwej do uniknięcia choroby i przedwczesnej śmierci. I szkodzi naszym społeczeństwom oraz gospodarkom. W tegorocznym Światowym Dniu Zdrowia WHO wezwała do podjęcia działań w celu wyeliminowania nierówności zdrowotnych w ramach całorocznej globalnej kampanii mającej na celu łączenie ludzi w celu budowania sprawiedliwszego i zdrowszego świata. Kampania podkreśla konstytucyjną zasadę WHO, zgodnie z którą „cieszenie się najwyższym osiągalnym standardem zdrowia jest jednym z podstawowych praw każdego człowieka, bez względu na rasę, religię, przekonania polityczne, warunki ekonomiczne czy społeczne”. **Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono główne cele oraz materiały edukacyjne do pobrania drogą elektroniczną.**

Obchody Europejskiego Tygodnia na Rzecz Szczepień – w 2021 roku głównym celem przyświecającym obchodom Europejskiego Tygodnia Szczepień było promowanie szczepień przeciwko SARS CoV-2. **Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono przesłanie WHO dotyczące tej tematyki jak również materiały informacyjne do pobrania drogą elektroniczną.**

Kampania informacyjna Rządu RP #SZCZEPIMYSIE – w 2021 roku była realizowana w ramach działań przeciwdziałających rozprzestrzenianiu się pandemii COVID-19 i zachęcenia społeczeństwa do masowych szczepień by zatrzymać przenoszenie się wirusa SARS CoV-2. Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli przez cały rok pojawiały się wszelkie możliwe informacje dotyczące kampanii wraz z materiałami informacyjnymi do pobrania (ulotki, broszury, plakaty, spoty tv i radiowe, filmy z wypowiedziami ekspertów). Do wszystkich placówek oświatowo wychowawczych w powiecie został wysłany list Ministra Zdrowia skierowany do dyrektorów szkół nauczycieli i rodziców w sprawie szczepienia dzieci w wieku od 12 do 15 roku życia. Szkoły otrzymały ponadto pakiety materiałów edukacyjnych dotyczących tematyki szczepień na COVID-19. Do zakładów pracy i innych instytucji kontrolowanych przez pracowników PSSE sukcesywnie dostarczane były ulotki dotyczące odpowiedzi na najczęstsze pytania związane z szczepieniami wydrukowane w drukarni dzięki finansom PSSE w Zduńskiej Woli. Materiały edukacyjne wysłano również do Urzędu Miasta Zduńska Wola, Starostwa Powiatowego i Urzędu Gminy I Miasta Szadek, Urzędu Gminy Zapolice oraz Urzędu Gminy Zduńska Wola z prośbą o ich zamieszczenie na swoich stronach internetowych.

Akcja Lato 2021 – ze względu na pandemię COVID -19 działania placówek były znacznie ograniczone – jednak 11 placówek zdecydowało się zorganizować letni wypoczynek dla dzieci i młodzieży podczas, którego wypoczywały tylko **322** osoby. Dzięki działaniom przeprowadzonym przez pracowników OZPZ i HDiM dzieci i młodzież uczestnicząca w letnim wypoczynku mogła zapoznać się z zagrożeniami, z którymi uczestnicy mogą się spotkać podczas wakacji oraz nauczyć się umiejętności unikania zagrożeń. Szczególny nacisk położono na profilaktykę dotyczącą „dopalaczy” (wychowawcy zostali zaopatrzeni w kompendium wiedzy o dopalaczach).

Profilaktyka chorób zakaźnych – w 2021 roku prowadzone były przede wszystkim działania wspomagające społeczeństwo w walce z pandemią COVID -19. Na stronie internetowej PSSE w Zduńskiej Woli zamieszczono sukcesywnie informacje dotyczące pandemii, przepisów prawnych z nią związanych, wskazań bezpiecznego zachowania, przepisów dotyczących kwarantanny, izolacji domowej czy innych sytuacji związanych z obostrzeniami wynikającymi z pojawienia się pandemii.

Działalność informacyjna Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia dotycząca profilaktyki prozdrowotnej jest realizowana m.in. na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej <https://www.gov.pl/web/psse-zdunska-wola/aktualnosci2> gdzie znajdują się informacje dotyczące szczepień ochronnych, informacje dotyczące racjonalnej diety i aktywności fizycznej, WZW, grypy, pedikulozy, dopalaczy, smogu, szkodliwości promieni UV itp. w zależności od potrzeb i zaistniałej sytuacji epidemiologicznej w powiecie.

Wnioski: Jak wiadomo: „lepiej i taniej jest zapobiegać niż leczyć”, dlatego zakrojona na szeroką skalę profilaktyka prozdrowotna prowadzona przez Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zduńskiej Woli jest niezmiernie ważna. Bardzo istotne jest również wspieranie tej działalności, przez samorządy lokalne i inne instytucje – na co liczymy.

Dotychczasowa działalność OZPZ, oparta o programy profilaktyczno-edukacyjne ogólnopolskie, wojewódzkie, a także własne lokalne, oraz działania akcyjne przynosi efekty w formie zwiększenia świadomości społecznej dotyczącej własnego zdrowia i zachowań, które to zdrowie mogą zapewnić. Wybór należy oczywiście do jednostki. Jednak zasada jest prosta – im wcześniej i na szerszą skalę edukujemy, tym efekty naszej pracy będą bardziej widoczne, co łączy się nierozdzielnie z poprawą zdrowia i bezpieczeństwa społeczeństwa naszego powiatu.